

# **BELGISCHE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS**

---

49e ZITTINGSPERIODE

GEWONE ZITTING 1998-1999

## **HANDELINGEN VAN DE OPENBARE COMMISSIEVERGADERINGEN**

28/10/1998

**C 656** Sociale Zaken

---

# **CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS DE BELGIQUE**

---

49e LÉGISLATURE

SESSION ORDINAIRE 1998-1999

## **ANNALES DES RÉUNIONS PUBLIQUES DE COMMISSION**

28/10/1998

**C 656** Affaires sociales

## Sommaire

**Mercredi 28 octobre 1998**

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES - C 656

Question orale de M. Karel Van Hoorebeke à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'intervention de l'inspection sociale à l'égard des coiffeurs" (n° 1145)

*orateurs* : M. **Van Hoorebeke**, Mme **Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes

Interpellations et question orale jointes de :

- interpellation de M. Thierry Detienne à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les transferts du régime du chômage vers le minimex ou l'aide sociale" (n° 2034)

- question orale de M. Jean-Marc Delizée à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la problématique des transferts de charges de l'assurance-chômage vers les CPAS" (n° 1535)

- interpellation de M. Didier Reynders à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le glissement d'un nombre important de bénéficiaires d'allocations de chômage vers le minimex ou l'aide sociale" (n° 2018)

- interpellation de M. Filip Anthuenis à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'étude concernant le glissement des charges du régime du chômage vers celui du minimum de moyens d'existence" (n° 2110)

*orateurs* : MM. **Detienne**, **Delizée**, **Reynders**, **Anthuenis**, Mme **Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, M. **Bonte**

Interpellation de M. Jef Valkeniers à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'objectivation de la reconnaissance des syndicats" (n° 1926)

*orateurs* : M. **Valkeniers**, Mme **Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes

Question orale de M. Luc Sevenhans à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le manque de chauffeurs de poids lourds" (n° 1452)

*orateurs* : M. **Sevenhans**, Mme **Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes

Interpellations jointes de :

- M. Yves Leterme à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le licenciement collectif dans les établissements Levi's" (n° 2039)

- M. Hans Bonte à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture annoncée des établissements Levi's en Belgique" (n° 2046)

## Inhoud

**Woensdag 28 oktober 1998**

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN - C 656

Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het optreden van de sociale inspectie bij kappers" (nr. 1145)

*sprekers* : de heer **Van Hoorebeke**, mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen

Samengevoegde interpellaties en mondelinge vraag van :

- interpellatie van de heer Thierry Detienne tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de verschuivingen van de werkloosheidsregeling naar het bestaansminimum of de sociale bijstand" (nr. 2034)

- mondelinge vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de verschuiving van de lasten van de werkloosheidsverzekering naar de OCMW's" (nr. 1535)

- interpellatie van de heer Didier Reynders tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het feit dat een almaar toenemend aantal gerechtigden op een werkloosheidsuitkering aangewezen zijn op het bestaansminimum of sociale bijstand vragen" (nr. 2018)

- interpellatie van de heer Filip Anthuenis tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de studie over de verschuiving van de lasten van de werkloosheid naar het bestaansminimum" (nr. 2110)

*sprekers* : de heren **Detienne**, **Delizée**, **Reynders**, **Anthuenis**, mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, de heer **Bonte**

Interpellatie van de heer Jef Valkeniers tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de objectivering van de erkenning van de vakbonden" (nr. 1926)

*sprekers* : de heer **Valkeniers**, mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen

Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het tekort aan vrachtwagenchauffeurs" (nr. 1452)

*sprekers* : de heer **Sevenhans**, mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen

Samengevoegde interpellaties van :

- de heer Yves Leterme tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het collectief ontslag in de Levi's-vestigingen" (nr. 2039)

- de heer Hans Bonte tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de aangekondigde sluiting van de Belgische Levi's-vestigingen" (nr. 2046)

- M. Geert Bourgeois à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture des établissements de Levi-Strauss Europe à Gits, Wervik et Deurne" (n° 2048)

- M. Joris Huysentruyt à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture de trois établissements de Levi's en Flandre" (n° 2061)

- M. Filip Anthuenis à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture des établissements Levi's en Belgique" (n° 2111)

*eurs* : MM. **Leterme, Bonte, Bourgeois, Huysentruyt, Anthuenis**, Mme **Smet**, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes

Motions

13

20

- de heer Geert Bourgeois tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de sluiting van drie vestigingen van Levi-Strauss Europe in Gits, Wervik en Deurne" (nr. 2048)

- de heer Joris Huysentruyt tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de sluiting van drie Levi's-vestigingen in Vlaanderen" (nr. 2061)

- de heer Filip Anthuenis tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de sluiting van de Belgische Levi's-vestigingen" (nr. 2111)

*sprekers* : de heren **Leterme, Bonte, Bourgeois, Huysentruyt, Anthuenis**, mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen

13

20

COMMISSION DES AFFAIRES SOCIALES

RÉUNION PUBLIQUE DU  
MERCREDI 28 OCTOBRE 1998

PRÉSIDENCE de  
Mme Burgeon

La séance est ouverte à 14.30 heures.

COMMISSIE VOOR DE SOCIALE ZAKEN

OPENBARE VERGADERING VAN  
WOENSDAG 28 OKTOBER 1998

VOORZITTER :  
Mevrouw Burgeon

De vergadering wordt geopend om 14.30 uur.

**Mondelinge vraag van de heer Karel Van Hoorebeke aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het optreden van de sociale inspectie bij kappers" (nr. 1145)**

**Question orale de M. Karel Van Hoorebeke à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'intervention de l'inspection sociale à l'égard des coiffeurs" (n° 1145)**

De voorzitter : De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

De heer **Karel Van Hoorebeke** (VU) : Mevrouw de voorzitter, ik zal proberen bondig te zijn. Ik heb mijn vraag trouwens al uitvoerig geformuleerd in het verzoek.

Deze problematiek beperkt zich niet tot de kappers; ze heeft vooral betrekking op het optreden van de sociale inspectie.

Er is mij gezegd dat men in de kapsalons niet voltijds kan worden tewerkgesteld en dat de piekdagen waarop de kapper wordt bezocht, vooral woensdag, donderdag, vrijdag en zaterdag zijn. Het personeel wordt vaak alleen op die dagen tewerkgesteld en de overige dagen zijn zij stempelgerechtigd werkloos. Dat betekent dat zij een inkomen uit arbeid hebben met een aanvulling in de vorm van een werkloosheidsuitkering. Die werkloosheid werd gekwalificeerd als een technische werkloosheid, tot op het ogenblik dat de sociale inspectie

daarover struikelde en besliste dat het hier gaat om een "structurele werkloosheid". Dat had tot gevolg dat de aanvullende werkloosheidsuitkering wegviel. Op de bedenking dat dit voor de betrokkenen een inkomensverlies betekent, antwoordde men dat zij voor die dagen dan maar een andere werkgever moesten zoeken. In de praktijk is dat echter niet zo gemakkelijk.

In het concrete geval dat mij is signaleerd en naar aanleiding waarvan ik het probleem heb opengetrokken, heeft de dame haar werk in het kapsalon opgegeven omdat zij zou proberen een voltijdse betrekking te vinden. Zij werkte enige tijd in een weverij, maar dat was geen succes. Zij is dan thuis gebleven, heeft een depressie gekregen en leeft nu van een ziekte-uitkering.

Ik herinner u aan de reactie van minister Peeters die zei dat alle personen die door de RVA van de werkloosheidsuitkering worden uitgesloten, automatisch bij het OCMW terechtkomen, wat het probleem dus niet oplost.

Ik ga niet beweren dat de sociale inspectie haar werk niet moet doen en dat er niet moet worden bestraft. Het controleren en bestraffen mag echter geen doel op zich worden, maar moet kaderen in een algemeen beleid. De sociale inspectie kan met betrekking tot dit concreet geval wel gelijk hebben wanneer ze zegt dat het hier gaat om een structurele werkloosheid in plaats van een technische werkloosheid, maar het gevolg daarvan is dat de helpers in kapperszaken niet meer geïnteresseerd zijn om slechts gedurende enkele dagen per week te werken.

Is de minister op de hoogte van dit probleem? Is dat standpunt van de sociale inspectie definitief of kan het nog worden gewijzigd?

De voorzitter : De minister heeft het woord.

Mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen : Mevrouw de voorzitter, artikel 51 van de wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten biedt inderdaad de mogelijkheid een arbeidsovereenkomst te schorsen wanneer er gebrek aan werk is wegens economische oorzaken. Het gaat om een uitzonderingsregeling die apart moet worden geïnterpreteerd en die de werkgever de mogelijkheid biedt de arbeidsovereenkomst volledig of gedeeltelijk te schorsen indien het normale arbeidsritme tijdelijk niet kan worden gehandhaafd.

Door het invoeren van de tijdelijke werkloosheid wegens economische redenen kan een tijdelijk personeelsoverschot opgevangen worden, waardoor eventuele afdankingen en een later personeelstekort kunnen worden voorkomen.

Indien echter van bij de aanvang vaststaat dat er niet voltijds, maar slechts op bepaalde dagen van de week zal worden gewerkt, kan de werkgever de werknemer niet voltijds in dienst nemen en die voortdurend tijdelijk werkloos stellen in een deeltijdse arbeidsregeling. Dit komt neer op een oneigenlijk gebruik van het stelsel van economische werkloosheid.

Het gaat hier niet om een tijdelijk werkgebrek, maar om een deeltijdse tewerkstelling. De werknemer kan het statuut aanvragen van deeltijdse werknemer, met behoud van rechten en met een inkomensgarantie-uitkering. Dit stelsel biedt de werknemer voldoende waarborgen, zowel tijdens de tewerkstelling aangezien door de toekenning van de inkomensgarantie-uitkering minstens het bedrag van de werkloosheidsuitkering verhoogd met een toeslag wordt gegarandeerd, als na de tewerkstelling vermits de werknemer terug aanspraak kan maken op volledige werkloosheidsuitkeringen.

In het concrete geval dat de heer Van Hoorebeke aanhaalt, had de werknemer met hulp van de RVA, met een deeltijdse betrekking kunnen worden ingeschreven en zou zij een inkomenssupplement hebben gekregen. Hoeveel zou die werknemer dan verdienen hebben, want ik meen dat we de twee situaties met elkaar moeten vergelijken?

Uit uw vraag blijkt dat het gaat om een alleenstaande persoon. Een alleenwonende werkloze ontvangt gedurende het eerste jaar van zijn werkloosheid 60% van het laatste loon en daarna 42%. Het gemiddelde is momenteel 32 000 frank per maand gedurende het eerste jaar en 23 000 frank per maand tijdens het tweede jaar. Naar aanleiding van de begrotingsbesprekingen heb ik nog voorgesteld om het tweede jaar, waarin men op 42% terugvalt, op te trekken. Dat is aanvaard. Aanvankelijk zal er 43% worden uitgekeerd, maar ik wens naar 45% te gaan.

Ik keer terug naar het voorbeeld van de heer Van Hoorebeke. Het bedrag van de inkomensgarantie-uitkering voor de betrokkene zal tot gevolg hebben dat het beschikbaar inkomen gewaarborgd blijft. De uitkering wordt als volgt berekend: het bedrag van de werkloosheidsuitkering dat betrokkene zou hebben ontvangen als ze nog werkloos was, namelijk 32 000 frank tijdens het eerste jaar, verhoogd met een forfaitaire toeslag van 4 328 frank voor alleenwonenden. Daar trekt men het nettoloon in de deeltijdse betrekking af, namelijk 22 000 frank, wat neerkomt op een bedrag van ongeveer 14 000 frank.

In het systeem van deeltijds werken met een inkomensgarantie-uitkering, wat bij de kappers een courante praktijk is, zou het inkomen neerkomen op 22 000 frank verhoogd met 14 000 frank, dus 36 000 frank per maand.

Haar werkgever had haar deeltijds moeten aanwerven, aangezien er een regeling bestaat dat een werknemer altijd meer moet verdienen dan het

bedrag van de werkloosheidsuitkering. Indien het loon lager ligt, wordt het verschil door de RVA bijbetaald. Naargelang de gezinssituatie - gezinshoofd, alleenstaande of samenwonende - moet men 5 411, 4 328 of 3 246 frank meer verdienen. Dit systeem had moeten worden toegepast. Klaarblijkelijk is ergens een vergissing begaan.

**De voorzitter:** De heer Karel Van Hoorebeke heeft het woord.

**De heer Karel Van Hoorebeke (VU):** Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, er is hier waarschijnlijk een communicatiestoornis geweest, zoals ik thans uit het antwoord van de minister kan opmaken.

Toch vraag ik de minister, want daar dringt men vanuit diverse hoeken op aan, ervoor te zorgen dat de sociale inspectie haar werk op een begeleidende wijze doet wanneer zij zaken vaststelt die niet echt overtredingen zijn. Ik heb gezegd dat zij moeten controleren en indien nodig bestraffen, maar dat mag geen doel op zich zijn. Ze moeten ook helpen, en men signaleert mij dat dit niet is gebeurd.

Ik neem echter aan dat de minister reeds de nodige richtlijnen heeft uitgevaardigd om hieraan tegemoet te komen.

**De voorzitter:** De minister heeft het woord.

**Minister Smet:** De heer Van Hoorebeke heeft volkomen gelijk. Ik heb daarvoor twee maatregelen genomen. Er is ten eerste een deontologische code opgesteld voor de inspectie. Die omschrijft de manier van optreden enzovoort. Ten tweede heb ik de RVA een voorstel voorgelegd om gedeeltelijk interpretatierecht te geven zodat de RVA in manifeste gevallen van onwetendheid of vergissingen, eerst informatie kan verstrekken vooraleer repressief op te treden.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

## Ordre des travaux

### Regeling van de werkzaamheden

**La présidente:** L'interpellation de Mme Annemie Van de Casteele à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur

"l'étude de l'ULB et de la KUL concernant le glissement des charges du chômage vers le minimum de sécurité d'existence" (n° 2064) est retirée.

### Interpellations et question orale jointes de :

- interpellation de M. Thierry Detienne à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "les transferts du régime du chômage vers le minimex ou l'aide sociale" (n° 2034)

- question orale de M. Jean-Marc Delizée à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la problématique des transferts de charges de l'assurance-chômage vers les CPAS" (n° 1535)

- interpellation de M. Didier Reynders à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le glissement d'un nombre important de bénéficiaires d'allocations de chômage vers le minimex ou l'aide sociale" (n° 2018)

- interpellation de M. Filip Anthuenis à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'étude concernant le glissement des charges du régime du chômage vers celui du minimum de moyens d'existence" (n° 2110)

### Samengevoegde interpellaties en mondelinge vraag van :

- interpellatie van de heer Thierry Detienne tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de verschuivingen van de werkloosheidsregeling naar het bestaansminimum of de sociale bijstand" (nr. 2034)

- mondelinge vraag van de heer Jean-Marc Delizée aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de verschuiving van de lasten van de werkloosheidsverzekering naar de OCMW's" (nr. 1535)

- interpellatie van de heer Didier Reynders tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het feit dat een almaar toenemend aantal gerechtigden op een werkloosheidsuitkering aangewezen zijn op het bestaansminimum of sociale bijstand vragen" (nr. 2018)

**- interpellatie van de heer Filip Anthuenis tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de studie over de verschuiving van de lasten van de werkloosheid naar het bestaansminimum (nr. 2110)**

**La présidente :** La parole est à M. Thierry Detienne.

**M. Thierry Detienne (ECOLO-AGALEV) :** Madame la présidente, madame la ministre, chers collègues, les présidents de CPAS ont à nouveau tiré la sonnette d'alarme en pointant les charges nouvelles qui pèsent sur les centres publics d'aide sociale par suite des restrictions pratiquées dans le régime du chômage. On se souviendra que cette problématique avait déjà soulevé des débats passionnés qui opposaient deux types d'interprétations. Pour votre part, vous souteniez que la réglementation du chômage comportait des clefs de sécurité, notamment la non-application de l'article 80 qui prévoit l'exclusion pour chômage de longue durée lorsque les revenus du ménage n'atteignent pas un certain seuil. Vous mettiez aussi en évidence le fait que les allocations d'attente ne sont pas inscrites à proprement parler dans le système d'assurance. A l'inverse, une autre interprétation, que je partageais, soulignait le fait que les transferts ont bel et bien lieu entre les deux régimes et que les sanctions pratiquées en grand nombre par l'ONEM alimentent ce mouvement. De plus, l'insuffisance du montant des allocations octroyées est aussi à l'origine de nombreuses demandes d'un complément d'aide sociale.

Devant ce conflit d'appréciation, vous avez, avec le secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale, commandé une étude à l'ULB et à la KUL, qui ont été chargées d'établir dans quelle mesure il y a ou non un lien entre le chômage et les flux de demandes observées dans les CPAS.

Cette étude a analysé les demandes introduites entre le 1er janvier et le 30 septembre 1996 dans les CPAS représentant plus de la moitié des minimexés.

Que nous enseignent les résultats ?

En Flandre, plus d'un tiers, à savoir 36,59% des demandes recensées pendant cette période, étaient liées au problème du chômage. Sur ce total, 42% portaient sur une demande d'avance sur les allocations de chômage, 28,7% provenaient de personnes suspendues du chômage, et

27,1% des demandes étaient introduites par des personnes sollicitant un complément d'allocation de chômage.

A Bruxelles et en Wallonie, 37% des demandes adressées aux CPAS pendant la même période, trouvaient leur source dans les problèmes liés au chômage. Deux demandeurs sur cinq s'adressent au CPAS pour obtenir un complément à une allocation de chômage insuffisante, 27,3% des dossiers sont ouverts à la suite d'une suspension par l'ONEM et 23% portent sur une demande d'avance sur le paiement des allocations de chômage.

Il est aussi intéressant de noter que sur l'ensemble du pays, la moitié des personnes ont été exclues pour des raisons administratives (oubli de pointage, documents non en règle) et un quart pour refus ou abandon d'emploi.

Il est extrêmement positif de disposer, aujourd'hui, d'une étude dont les résultats, je l'espère, pourront servir de base acceptable par tous pour un débat.

En tout cas, ces chiffres sont éloquentes. Par-delà les polémiques que je rappelais il y a quelques instants, ces conclusions méritent une analyse.

Elles ont notamment justifié une intervention publique du secrétaire d'Etat à l'Intégration sociale, lequel demandait explicitement que des corrections soient apportées.

Je souhaite savoir si sa demande a été entendue. Il est vrai que vous avez fait part d'un certain nombre de modifications dans le régime des sanctions, durant les deux semaines qui viennent de s'écouler. Mais je souhaite savoir comment vous répondez aux demandes précises formulées par les présidents de CPAS dont l'intervention peut se résumer dans les termes suivants :

1. le minimex et l'aide sociale sont des droits résiduels qui n'ont pas pour vocation de se substituer au régime des allocations de chômage ou de compléter celui-ci;
2. le montant des allocations doit permettre aux bénéficiaires de mener une vie conforme à la dignité en leur octroyant des allocations d'un montant au moins égal à celui du minimex.

L'hypothèse d'un transfert des charges budgétaires du chômage vers le minimex et donc, en partie du moins, vers les pouvoirs locaux, est bel et bien confirmée. Cette situation appelle des corrections pour éviter l'exclusion en cascade des citoyens sans emploi.

Cette hypothèse souligne aussi l'impérieuse nécessité d'une politique volontariste qui place la création d'emplois au rang des priorités absolues.

Quelles sont les mesures prises par le gouvernement en réponse au cri d'alarme lancé depuis plusieurs années déjà par les présidents de CPAS ?

Je profite de l'occasion pour signaler que ces derniers ont formulé des propositions de solution. Ils proposent, par exemple, d'introduire la dimension ménage dans les décisions en matière de sanction dans le secteur du chômage. Cette demande a-t-elle été entendue ? Ils proposent également que l'on maintienne une allocation minimale en cas de sanction relative à l'allocation de chômage, l'objectif étant d'imposer à l'ONEM de laisser au moins un montant minimum en cas de sanction. Voilà deux propositions claires et concrètes. Ils souhaiteraient également que l'on introduise un seuil de revenus dont il faudrait tenir compte en cas de sanction. C'est ainsi que l'on introduirait la prise en compte, au moment de la décision d'application d'une sanction en matière de chômage, d'un seuil de revenu ménage en-deça duquel on ne pourrait pas réduire l'allocation. Une telle mesure permettrait d'éviter que des gens se retrouvent avec des revenus insuffisants et soient obligés de solliciter le minimex ou un complément d'aide sociale.

**La présidente :** La parole est à M. Jean-Marc Delizée.

**M. Jean-Marc Delizée (PS) :** Madame la présidente, madame la ministre, tout comme plusieurs collègues, j'ai été interpellé par les résultats de l'étude effectuée par l'ULB et la KUL, qui ont été diffusés par la presse. Pour ma part, j'ai seulement pris connaissance d'un résumé et des articles de presse. Les chiffres sont surprenants car ils divergent de ceux annoncés par votre département en 1996, sur la base desquels le nombre de chômeurs sanctionnés qui perçoivent le minimex s'élevait tout au plus à 2,8% un mois après la sanction et à 1% neuf mois plus tard. Or, les chiffres avancés par l'étude en question sont tout à fait différents. Je souhaitais interroger Mme la ministre sur cette différence et connaître son avis sur cette étude.

Bien entendu, cette dernière est organisée par deux universités, ce qui constitue a priori un gage de sérieux et d'objectivité. Cela dit, l'étiquette universitaire ne nous empêche pas de nous interroger quant aux méthodes et aux données analysées.

Selon cette étude, pour l'ensemble du pays, la demande adressée au CPAS a été justifiée, pour un tiers des minimexés - 37%, soit 29 491 dossiers -, par l'insuffisance de

protection sociale au sein de l'assurance chômage, soit par des sanctions temporaires ou des exclusions, par des indemnités insuffisantes, ou encore par des retards d'instruction, auquel cas il s'agit de demandes d'avances sur allocations.

La conclusion de cette étude fait état d'un transfert de l'assurance-chômage vers un autre secteur pour un montant de 3,2 milliards, dont environ 1,5 milliard serait à charge des pouvoirs locaux. Cela pose évidemment le problème de ce transfert et de cette rupture du principe de solidarité et d'assurance sur lequel se fonde notre système de sécurité sociale.

Madame la ministre, quelle est votre avis à cet égard ? Comment considérez-vous les propositions des présidents de CPAS, à la suite de cette analyse ?

J'ai le sentiment qu'aujourd'hui, il faut mettre sur la table les différentes questions qui se posent en matière de chômage, qu'il s'agisse des mécanismes de contrôle ou des chiffres en notre possession.

Par ailleurs, je propose que notre Commission entende les présidents des CPAS au sujet de leur analyse et les propositions qu'ils font en la matière.

En ce qui concerne les allocations insuffisantes, donc inférieures au minimum des moyens d'existence, relevons :

- toute la problématique liée aux cohabitants, réalité acceptée depuis de nombreuses années. Ceux-ci sont indemnisés au forfait, principe qui va à l'encontre du principe d'assurance;
- les allocations de chômage calculées sur la base d'un parcours professionnel atypique;
- les allocations d'attente pour les jeunes, tant isolés que cohabitants.

A cet égard, une question de fond se pose. L'article 23 de la Constitution, qui a d'ailleurs repris l'article 1er de la loi organique des CPAS, prévoit que toute personne a le droit de mener une vie conforme à la dignité humaine et les termes même de minimum de moyens d'existence signifient que toute personne, dont les ressources n'atteignent pas le montant fixé par la loi de 1974, n'est pas en mesure de mener une vie conforme à la dignité humaine.

On peut se demander pourquoi le texte fondamental de l'Etat belge ne s'appliquerait qu'aux seuls CPAS et pourquoi les organismes de sécurité sociale en seraient dispensés, d'autant plus que, dans ce dernier cas, il s'agit de

l'assurance sociale et donc, du respect d'un contrat avec les travailleurs. La sécurité sociale a un caractère contractuel et est liée au versement de cotisations affectées à la couverture d'un risque spécifique.

C'est jeter un pavé dans la mare que de soulever cette question, mais les différences d'allocation entre un cohabitant, un isolé, un chef de ménage devraient être revues.

Le PS compte lancer le débat sur les visites domiciliaires et le contrôle de la disponibilité. Notre collègue, Patrick Moriau, a déposé une proposition de loi relative aux allocations insuffisantes, qui sera prise en considération dans les prochains jours. Elle vise, d'une part, à renforcer les droits des chômeurs cohabitants et, d'autre part, à aligner les montants des allocations d'attente sur ceux du minimex.

Ce texte rencontre une partie des problèmes que je viens d'évoquer. Même si l'impact budgétaire est indéniable, c'est une question essentielle qui doit être posée à un moment donné, même si l'application ne se fait que de façon progressive.

Je propose que nous puissions entendre, au sein de cette commission, les présidents de CPAS, afin d'élargir le débat et que cette étude ne reste pas lettre morte, car à mes yeux, la question des transferts mériterait d'être analysée de manière plus fouillée.

**La présidente :** La parole est à M. Didier Reynders.

**M. Didier Reynders,** président du groupe PRL-FDF : Madame la présidente, je vous prie d'excuser ce décalage horaire causé par le nombre important de réunions qui se tiennent en même temps dans cette somptueuse maison, tant en séance plénière qu'en commission.

Je serai très bref car j'ai déjà abordé ce sujet à l'occasion de plusieurs débats budgétaires et notamment lors du dernier débat sur l'état de l'union.

Je souhaitais à nouveau interroger Mme la ministre sur le glissement de plus en plus important de certaines personnes du budget du chômage, donc du ministère de l'Emploi et du Travail, vers les communes, c'est-à-dire vers le minimex.

Depuis une petite dizaine d'années, il y a une augmentation importante du nombre de minimexés en Belgique. Cette augmentation est essentiellement liée à un transfert de charges du fédéral vers les communes, les personnes

exclues, comme cohabitantes ou non, des allocations de chômage se retrouvant dans le statut des demandeurs du minimex.

Ces derniers temps, il y a eu deux réactions particulières. D'une part, des présidents de CPAS de villes francophones se sont manifestés pour dire que ce transfert entraînait des charges particulièrement lourdes pour les communes à travers leur intervention dans les CPAS et pour les CPAS eux-mêmes. D'autre part, l'étude que vous avez fait réaliser par l'ULB et la KUL vient finalement confirmer l'évolution : à Bruxelles et en Wallonie, il y aurait à peu près 37% des demandes adressées aux CPAS en 1996 qui sont justifiées soit par l'exclusion ou la suspension du droit aux allocations de chômage, soit par la nécessité d'obtenir un complément à une allocation de chômage insuffisante, soit par la nécessité d'obtenir une avance sur l'allocation de chômage. Ce sont les trois cas systématiquement cités.

Face à cette évolution et aux charges qu'elle entraîne à l'encontre des communes, de plus en plus de questions se posent quant aux mesures à prendre pour remédier à cela. Je ne lie pas ce type de transfert de charges à ce qui se fait chez certains de vos collègues. Vous, madame la ministre, vous avez au moins la franchise de le faire directement. Quand des personnes sont exclues du chômage, elles vont vers le minimex. Je ne dis pas que c'est une bonne solution, mais au moins le fait est clair; la décision est prise en toute transparence.

Par contre, au ministère des Finances, les transferts de charges vers les communes sont faits moins clairement : c'est à travers la comptabilité informatique qu'ils se remarquent. On en parlera probablement beaucoup dans les prochaines semaines.

Chez vous, c'est très clair : vous supprimez des charges du budget fédéral et vous les envoyez vers les communes. Il serait important qu'un débat se tienne enfin sur les mesures à prendre pour éviter ce transfert. Que vous ayez l'intention d'exclure de plus en plus de monde des statistiques du chômage, c'est un choix soutenu par une majorité. C'est vrai pour les chômeurs âgés de plus de cinquante ans, pour les cohabitants; ce sera peut-être vrai pour beaucoup d'autres à travers des mesures de vérification de la disponibilité que vous avez annoncées et sur lesquelles on reviendra certainement. Mais c'est un choix politique : les gens sont exclus des statistiques. Cette solution est plus simple pour améliorer



les chiffres du chômage que de donner de l'emploi aux personnes qui en demandent. Ce choix est celui de la majorité.

Mais quel que soit ce choix, la question se pose de savoir si, dans cette démarche, une charge financière doit nécessairement être transférée vers les communes. Celles-ci ont déjà suffisamment de problèmes pour ne pas, en plus, prendre la responsabilité du financement d'une partie du chômage. Envisagez-vous des mesures permettant d'éviter ce transfert? Une des possibilités serait de maintenir des allocations au sein de votre département pour les personnes n'ayant même pas le minimum de moyens d'existence. Ce qui est surréaliste aujourd'hui, c'est que viennent se présenter dans les CPAS, des gens qui sont exclus du chômage mais qui n'ont pas, par ailleurs, un revenu minimum suffisant. Il y a, à ce niveau, quelque chose qui m'échappe puisque dans la politique sociale menée depuis quelques années par le gouvernement, sont exclues du chômage des personnes n'ayant pas la capacité d'atteindre le montant du minimex.

Si j'ai bien compris, dans la réglementation, le minimex est le minimum de moyens d'existence nécessaire pour mener une existence digne, considérée comme étant la limite sous laquelle on ne peut pas descendre. Il me paraît surprenant que vous preniez, avec le gouvernement, l'orientation d'exclure des gens qui se trouvent au-dessous de ce minimum. Mais qu'en plus, vous en imputiez la charge aux communes, là je ne comprends plus très bien la démarche, si ce n'est la démarche comptable.

J'aimerais savoir si, comme le demandent les présidents d'un certain nombre de CPAS et comme le demande aussi l'Union des villes et des communes, vous allez au moins assumer, à l'échelon fédéral, les conséquences des mesures "sociales" que vous prenez pour exclure certaines personnes des allocations de chômage.

**De voorzitter :** De heer Filip Anthuenis heeft het woord.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Mevrouw de voorzitter, om niet in herhaling te vervallen, zal ik mij beperken tot enkele politieke aspecten van het probleem.

Een eerste aspect is het aantal schorsingen. In de periode 1991-1997 waren er 172 000 schorsingen wegens langdurige werkloosheid en 100 000 administratieve sancties. Samen met de

maatregelen voor de oudere werklozen zijn de schorsingen de belangrijkste oorzaak van de daling van het aantal uitkeringsgerechtigde volledige werklozen, of men dat nu graag hoort of niet. Dit wordt trouwens ook bevestigd door het ACV in een artikel in *Knack* met als titel : "De cijfers liegen".

Voor een regering die zichzelf sociaal noemt, kan dat toch wel tellen.

Het voorwerp van deze interpellatie is natuurlijk de keerzijde van de medaille, want volgens de studies die aangehaald zijn, zorgen die schorsingen voor een daling van de uitgaven van de RVA met bijna 3 miljard frank en tegelijkertijd voor een meeruitgave van 1,5 miljard frank voor de OCMW's, om dan nog maar te zwijgen van de extra belasting dat dit betekent voor hun personeel.

Het is nog vrij verwonderlijk dat er nog 1% van de geschorste langdurig werklozen bij het OCMW terecht komt. Er is immers een inkomensgrens van 600 000 frank ingebouwd. Iemand die dat ontvangt, kan volgens de huidige wetgeving niet bij het OCMW terecht. De conclusie is dat er nog heel wat personen, of ambtenaren, niet goed ingelicht zijn over de vigerende wetgeving.

De Vereniging van Steden en Gemeenten stelt een aantal eisen. Zij vraagt eerst en vooral meer personeel, maar daarnaast ook een verhoging van de bestaansminima en een openstelling van de banenplannen voor de bestaansminimumtrekkers, maar dat laatste is eigenlijk al gebeurd door een van de maatregelen die de minister heeft genomen.

Voor de twee eerste eisen is staatssecretaris Peeters bevoegd, maar ik vraag de minister wel hoe de Ministerraad hiertegenover staat.

Staatssecretaris Peeters, een partijgenoot van de heer Bonte, dringt aan op een ander schorsingsbeleid. In de krant las ik dat ook de heer Bonte dit vraagt. Het verwondert mij daarom een beetje dat de heer Bonte niet deelneemt aan deze discussie. Het parlement is nochtans het forum bij uitstek om zijn grieven te uiten. Ik begrijp echter dat sommige volksvertegenwoordigers het interessanter vinden hun naam geregeld in de kranten te lezen !

## Persoonlijk feit

### Fait personnel

**De voorzitter :** De heer Hans Bonte heeft het woord.

De heer **Hans Bonte** (SP) : Mevrouw de voorzitter, aan de heer Anthuenis wens ik te verduidelijken dat het bericht dat hij in de krant gelezen heeft en mijn reactie daarop, eigenlijk niets te maken hebben met het onderwerp van de interpellaties van vandaag. Een aantal collega's interpellieren de minister over het probleem van de schorsing van langdurig werklozen en de gevolgen daarvan voor de OCMW's. Dat was nooit het onderwerp van een publieke reactie van mij. Ik heb het wel gehad over een wetgeving die in de maak is, maar die in deze commissie nog niet aan bod is gekomen. Ik heb evenwel begrepen dat er een debat gepland is, met hoorzittingen, omtrent het schorsingsbeleid en de wetgeving die daarover in de maak is. Daar zal ik zeker aan deelnemen.

**De voorzitter :** De heer Filip Anthuenis heeft het woord.

De heer **Filip Anthuenis** (VLD) : Als ik het goed begrepen heb, is de heer Anthuenis dus voorstander van een wijziging in het schorsingsbeleid, maar wacht hij nog op het debat daarover in het parlement om zijn zienswijze bekend te maken. Volgens mij zou de minister de voorstellen van staatssecretaris Peeters en van de heer Bonte - die hij hier nog niet bekend heeft gemaakt, maar die al wel in de kranten stonden - kunnen klasseren onder de rubriek demagogie. Enkele maanden vóór de verkiezingen en na 250 000 schorsingen vindt de socialistische partij die al tien jaar zitting heeft in de regering, dat er nu dringend werk moet worden gemaakt van een ander schorsingsbeleid. Daar zijn geen woorden voor.

Is de minister van oordeel dat de OCMW's extra financiële middelen en extra personeel moeten krijgen om de transfers van de RVA naar de OCMW's op te vangen? Wat is het standpunt van de Ministerraad?

Hoe staat de minister tegenover de vraag van de OCMW's om een zesde van de banenplannen te reserveren voor de OCMW-steuntrekkers? Kan de minister zich akkoord verklaren met de stelling van staatssecretaris Peeters om bepaalde werkloosheidsuitkeringen te verhogen tot het niveau van het bestaansminimum?



Is de minister van plan in te gaan op de eis van staatssecretaris Peeters, een coalitiepartner, om het schorsingsbeleid te wijzigen? Het verwondert mij een beetje dat de heer Van Peel nu niet op de Bühne springt zoals hij in Antwerpen gedaan heeft wanneer een coalitiepartner een andere mening liet horen dan die van de regering.

**La présidente :** La parole est à la ministre.

Mme Smet, ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes : Madame la présidente, c'est fort opportunément que ce thème a été abordé car une petite mise au point s'avère nécessaire. En effet, la presse ne relate pas toujours des informations exactes. De plus, quelques mesures limitées ont été adoptées; j'en profiterai évidemment pour éclaircir ce point-là.

M. Peeters et moi-même avons chargé deux instituts universitaires, à savoir l'Institut de sociologie de l'ULB et le Hoger Instituut voor de Arbeid de Louvain, d'effectuer une étude scientifique sur la relation entre les régimes d'assurance-chômage et d'aide sociale. Les estimations qui en résultent sont les suivantes.

Un peu moins d'un tiers (32%) des demandes de minimex ont un lien avec le chômage. Ce pourcentage se répartit comme suit.

Premièrement, 12,4% concernent des personnes qui perçoivent des allocations de chômage ou d'attente d'un montant insuffisant et qui ont demandé un complément de minimex. Il s'agit essentiellement de chômeurs isolés dont les allocations de chômage ou d'attente sont parfois inférieures au minimex. En général, ce sont des isolés qui touchent une allocation d'attente, c'est-à-dire des personnes sortant de l'école et qui n'ont pas trouvé de travail. L'allocation d'attente pour les isolés est inférieure au minimex.

Je tiens à signaler que lors de l'établissement du budget, j'avais proposé d'augmenter cette allocation d'attente pour atteindre le minimex. Cette suggestion n'a pas été retenue par le gouvernement. Le coût de la proposition s'élevait à 400 millions de francs.

Deuxièmement, 10,9% concernent des personnes qui ont demandé le minimex à titre d'avance sur des allocations de chômage qui leur seront octroyées ultérieurement. Il s'agit d'un avantage octroyé par les CPAS lorsqu'une personne attend que le droit aux allocations de chômage lui soit reconnu.

Il s'agit généralement de périodes très courtes. Lorsque le droit aux allocations de chômage lui est reconnu, le chômeur se doit de rembourser le CPAS. Ces sommes ne restent donc pas à charge des CPAS.

Troisièmement, 8,7% sont des personnes qui ont demandé temporairement le minimex après que leur droit aux allocations de chômage a été suspendu. Cela concerne 4 799 demandes pour 1996 pour l'ensemble du pays.

Je tiens toutefois à éclaircir quelque peu ces chiffres, et je m'adresse plus particulièrement à M. Anthuenis. Par exemple, pour 1997, il y a eu 51 000 suspensions temporaires et exclusions définitives. Ce chiffre doit être considéré sur un total de plus d'un million de personnes. Pourquoi un million? Car on tient compte des personnes qui sont temporairement au chômage. Il faut savoir que par an, plus d'un million de personnes passent dans les statistiques du chômage.

De nombreux jeunes ayant terminé leurs études passent par exemple un ou deux mois par le système d'allocations d'attente.

Le chiffre de 51 000 par an concerne donc ce million de personnes qui, sur un an, passent par les statistiques du chômage.

Il représente le nombre de sanctions et exclusions sur l'ensemble de l'année 1997, pour l'ensemble des personnes passant par le chômage sur un an, mais pas pour un an, cela peut-être pour quelques jours ou quelques mois.

Venons-en aux suites de l'étude.

Je vous répète pour la énième fois que notre régime d'assurance-chômage est un des seuls au monde qui alloue des allocations de chômage pour une durée illimitée et qui en alloue aux jeunes demandeurs d'emploi qui sortent de l'école et qui n'ont pas encore travaillé.

J'ai devant les yeux le tableau des pays européens. Nous sommes les seuls à octroyer ces avantages (durée illimitée et allocations pour les jeunes).

Si nous voulons conserver ce système - ce que je souhaite -, nous devons aussi y inclure un certain contrôle de la disponibilité. Ou alors, nous devons adopter un autre système comme celui qui existe aux Pays-Bas, en France ou dans les autres pays où, après par exemple un ou deux ans, les chômeurs passent à charge des CPAS et ne perçoivent plus que le minimex.

Notre système est beaucoup plus nuancé, mais aussi beaucoup plus difficile à gérer.

J'en viens aux compléments d'allocations de chômage. J'ai soumis au gouvernement, dans le cadre des discussions budgétaires, deux propositions. La première visait à accorder à certaines personnes percevant des allocations d'attente une augmentation, étalée sur une période de trois ans, pour atteindre le minimex. L'autre proposition visait à augmenter de 42 à 45% le pourcentage perçu par les chômeurs isolés touchant une allocation de chômage.

Le gouvernement a retenu la deuxième proposition. Dès 1999, ce pourcentage passera à 43%.

Je remettrai ma proposition d'augmentation des allocations d'attente sur la table en mars, au moment du contrôle budgétaire. J'espère être soutenue par tous ceux qui, dans cette commission, m'ont interpellée sur ce sujet et font partie de la majorité.

En ce qui concerne les avances sur les allocations de chômage, j'en ai expliqué le fonctionnement. L'ONEM procède actuellement à une analyse, en partenariat avec les organismes de paiement (principalement les syndicats), avec pour objectif d'arriver à des propositions concrètes permettant de réduire les délais de paiement.

Quelles sont les incidences financières pour les CPAS? L'incidence financière des suspensions du droit aux allocations de chômage et des compléments aux allocations de chômage est estimée à 460 millions de francs par an. Ce chiffre peut paraître important, mais il est raisonnable.

Les propositions que j'ai formulées devraient encore réduire ce montant de façon significative.

Je rappelle également que dans le cadre de la lutte contre la pauvreté, on a renforcé les programmes de mise au travail des minimexés. L'article 60 vise à les mettre au travail pendant une période limitée, par exemple un an; ensuite, ils peuvent bénéficier du chômage. Il s'agit donc d'une mesure coûteuse pour le budget fédéral. Les CPAS utilisent de plus en plus cette mesure.

Je reconnais que les CPAS ont des frais, mais nous les aidons aussi beaucoup puisqu'un nombre important de minimexés deviennent chômeurs, par le biais de cet article 60, et ce à nos frais.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** Mais certains minimexés deviennent des travailleurs!

**Mme Smet, ministre :** En général, les CPAS mettent les minimexés au travail pendant le temps nécessaire pour

Smet

percevoir des allocations de chômage, par exemple un an, et pas plus, afin de pouvoir ensuite donner du travail à d'autres minimexés. Ainsi, le nombre de personnes à leur charge diminue.

Actuellement, les CPAS occupent 4 000 minimexés.

Volgens mijn informatie zijn er 4 000 die vallen onder de toepassing van de artikelen 60 en 61.

**La présidente :** La parole est à M. Thierry Detienne.

**M. Thierry Detienne (ECOLO-AGALEV) :** Madame la présidente, je remercie Mme la ministre de sa réponse détaillée. Les éléments qui nous ont été communiqués aujourd'hui, mais qui étaient déjà parus dans la presse, confirment le fait qu'il existe un transfert du chômage vers les CPAS. A l'époque, vous vous en étiez défendue, madame la ministre, car selon vous, il existait suffisamment de barrières pour empêcher ce transfert. Mais à en croire l'étude qui a été réalisée et dont vous ne contestez pas la validité, on constate que ce flux existe réellement et on en identifie les causes avec précision.

Vous avez eu l'honnêteté de nous dire que vous aviez introduit une proposition qui n'a pas été acceptée par le gouvernement. Elle consistait à augmenter les allocations d'attente pour atteindre finalement le minimex. Cette mesure aurait pu répondre à la demande des présidents des CPAS. Comme vous l'aviez fait remarquer, l'impact financier de cette mesure était raisonnable, au vu des montants généralement évoqués en matière de chômage ou de sécurité sociale. Je regrette donc amèrement que cette proposition n'ait pas été acceptée par le gouvernement.

Certaines propositions avaient également été formulées par les présidents de CPAS. Elles visaient à introduire le critère "ménage" dans l'application des sanctions administratives ou des sanctions en cas de chômage volontaire. C'est déjà le cas pour les sanctions dues à un chômage de longue durée. Si je ne me trompe, vous n'avez rien dit à ce propos.

A ma remarque selon laquelle il faudrait imposer à l'ONEM de laisser un minimum de moyens d'existence aux chômeurs qui sont sanctionnés, vous n'avez pas répondu non plus.

J'avais également évoqué la proposition visant à introduire un seuil de ressources, similaire à celui prévu dans le projet de modification de l'article 1410, en cas de sanctions administratives ou de sanctions pour chômage volontaire. A ce sujet non plus, je n'ai pas obtenu de réponse.

Dans le but d'éviter que le régime résiduaire du minimex et de l'aide sociale réponde petit à petit aux manquements de l'assurance-chômage, vous avez introduit certaines modifications appréciables, mais elles sont encore loin d'atteindre l'objectif visé et d'apporter une réponse à la demande des présidents de CPAS. Cette demande ne doit pas être uniquement considérée sous l'angle des dépenses imposées aux pouvoirs locaux; il faut la considérer comme un échelonnement des droits sociaux. Même si notre pays se distingue en la matière, il faut faire en sorte qu'un maximum de personnes puissent bénéficier de la sécurité sociale. Il faut conserver le caractère résiduaire de l'intervention minimex et aide sociale. Je regrette qu'à cet égard, on n'ait pas pu progresser suffisamment, d'autant plus que des propositions intéressantes avaient été déposées.

**La présidente :** La parole est à M. Jean-Marc Delizée.

**M. Jean-Marc Delizée (PS) :** Madame la présidente, je voudrais aussi remercier Mme la ministre pour les renseignements qu'elle nous a fournis et pour les chiffres détaillés en sa possession.

Cependant, madame la ministre, si j'ai bien compris, un élément de votre analyse diverge des chiffres dont je dispose quant à l'étude de l'ULB sur la question du transfert. Vous dites qu'il faut minimiser ces chiffres et parler d'un transfert de 450 millions. Or, l'Union des villes et des communes, se basant sur l'étude ULB, fait état d'un transfert de quasiment 1,5 milliard.

Je n'ai pas bien compris cette différence. L'étude donne des chiffres précis : "Le minimex chômeurs sanctionnés : 800 millions; minimex complément chômage : 337 millions". Les chiffres tiennent compte de charges indirectes, comme les charges de personnels qui doivent traiter ces dossiers supplémentaires et les charges de trésorerie, qui s'élèvent à peu près à 350 millions.

Au-delà des chiffres, il est vrai que ce débat sous forme d'interpellations et de questions est important, mais il ne va pas vraiment au fond des choses : nous restons sur notre faim.

Je voudrais donc formuler une nouvelle fois une proposition déjà émise lors de ma question : ne peut-on pas, au sein de cette commission, recevoir les présidents de CPAS des trois régions et approfondir le débat sur les propositions qu'ils souhaitent formuler ? Je me permets d'insister sur ce point.

**La présidente :** La parole est à M. Didier Reynders.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** Quelques remarques seulement, madame la présidente.

D'abord, je reconnais que les chiffres peuvent paraître dérisoires : que ce soit 400 millions ou 1,5 milliard pour les communes par rapport à ce que leur ont fait subir M. Maystadt ou M. Viseur - 90 milliards ! -, cela ne représente pas grand-chose. Tout est relatif.

Deuxièmement, si j'ai bien compris, vous avez annoncé quelques mesures. L'une aurait déjà été décidée : le passage à 43% pour les montants insuffisants. Puis-je savoir à quelle date vous envisagez de mettre cette décision en pratique ?

**Mme Smet, ministre :** Au courant de l'année.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** A quel moment dans l'année ?

**Mme Smet, ministre :** Au premier juillet.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** Je m'en doutais. Cela fait donc partie de la constante des mesures qui interviendront quinze jours après les élections. C'est intéressant.

**Mme Smet, ministre :** L'arrêté royal sera quand même pris avant cela.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** Bien entendu. En 1995, vous avez décidé une loi avant les élections, pour indexer les barèmes fiscaux; vous l'avez annulée après les élections.

**Mme Smet, ministre :** Ceux qui feront alors partie du gouvernement en retireront les avantages.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** Oui, à condition d'y être et d'avoir des gens qui respectent leurs engagements.

**Mme Smet, ministre :** Je ne sais pas qui y sera.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** J'espère que ce seront des personnes différentes. La dernière fois, c'étaient les mêmes : même des lois ont été modifiées. Enfin, je suis rassuré de constater que tout continue dans la même logique du premier juillet.

**Mme Smet, ministre :** Tout est fixé au premier juillet.

**M. Didier Reynders (PRL-FDF) :** J'espère vraiment que le dollar ne fléchira pas durant la deuxième

quinzaine du mois de juin. Sinon, nous devrions nous passer de toutes ces mesures. C'est ce que M. Dehaene a déjà annoncé. Cela me conforte : les allocations familiales, les pensions, le montant d'allocations insuffisantes, tout cela progressera à partir du premier juillet.

Ma remarque suivante : j'essaie de comprendre qui a bien pu s'opposer à l'augmentation du montant des allocations insuffisantes par rapport au minimex, les 400 millions. Je vous entends, j'ai entendu les déclarations tant au PS qu'au PSC : je me dis donc que cela ne peut être que le SP. Pour des raisons de politique assez associées au sein de ce parti, on a dû s'opposer à l'idée d'augmenter les allocations de chômage, allocations d'attente, jusqu'au montant du minimex. D'après les déclarations des deux partis francophones de la majorité et d'après vos déclarations, il s'agira d'essayer de faire comprendre au SP qu'il faut adopter une politique sociale.

Je suis convaincu que vous êtes d'accord. Je pense aux ministres SP, bien entendu. Je ne sais plus qui est vice-premier ministre SP, car cela change tout le temps, mais je présume que c'est là que l'opposition s'est fait sentir ! Je dis cela, madame la présidente, parce que, outre l'annonce de nombreuses mesures au premier juillet, après les élections - ce qui est folklorique dans le système belge -, il me paraît surprenant d'annoncer qu'on a demandé certaines choses mais que, malheureusement, de méchants collègues s'y sont opposés.

Je suppose, madame la ministre, que votre parti a assumé le fait qu'on n'augmentait pas les allocations d'attente au niveau du montant du minimex.

Pour terminer, je suis un peu étonné par les chiffres. Manifestement, je vis dans une ville qui est un cas : elle vit la situation exceptionnelle de toujours concentrer les problèmes. En effet, pour le mois de juin 1998, d'après les chiffres du CPAS, sur 5 903 dossiers minimex introduits, 1 237 provenaient de l'ONEM, c'est-à-dire 21%.

Si je vous entends bien, la situation de la ville de Liège représente plus d'un quart...

Mme Smet, ministre : Combien pour des sanctions ?

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : Si je prends les chiffres que me donne le président du CPAS, 91 personnes à cause d'une sanction, mais 1 020 pour montant insuffisant d'allocations de chômage.

J'essaie de comprendre. Si je vous ai bien entendue, en gros, l'ONEM subsidie les CPAS ; elle les aide. Je me demande alors pourquoi ils se fâchent ; j'essaie de comprendre. Nous sommes d'accord ?

Mme Smet, ministre : On se demande pourquoi on garnit toujours un côté et pas l'autre !

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : Vous les subsidiez. Si ce n'est que j'ai constaté aussi que, pour la charge à dos des CPAS, vous avez des chiffres ; en revanche, pour le transfert, vous avez demandé une évaluation, mais nous ne l'avons toujours pas. C'est difficile ?

Mme Smet, ministre : C'est toujours difficile, mais c'est parce que, pour le CPAS, une étude a été commandée. Au cours de cette étude, je me suis dit que de nombreux efforts étaient aussi réalisés de l'autre côté mais sans avoir demandé d'étude. J'ai donc rassemblé les chiffres à ma disposition, sans aller dans le détail, comme pour les CPAS, puisqu'une étude a été commandée.

J'ai donc répondu aux demandes des présidents des CPAS en commandant cette étude. Mais l'autre étude devrait aussi être faite.

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : J'espère que vous la ferez un jour : je constate en fait que vous nous fournissez quelques précisions chiffrées, mais que vous n'annoncez aucune mesure permettant de remédier aux problèmes constatés dans les CPAS.

Mme Smet, ministre : Si, si, si, si !

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : Si, si ? Je vous ai écoutée attentivement mais je cherche toujours.

Mme Smet, ministre : Cela a dû vous échapper. J'ai dit deux choses. D'abord, les avances qui constituent un pourcentage important sont l'objet de pourparlers avec les syndicats. Nous tâcherons de résoudre au moins partiellement ce problème. Le deuxième problème est celui des isolés : pour la catégorie la plus nombreuse, le pourcentage est augmenté.

Il reste ceux qui touchent une allocation d'attente : je vais réintroduire ce dossier au mois de mars, lors de la discussion du budget.

Finalement, nous avons encore le dossier relatif à l'article 60, que je vais faire examiner pour savoir si ce qui est demandé est équilibré par rapport à ce qui est donné aux CPAS. A première vue, l'équilibre est respecté.

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : C'est donc bien ce que je disais : peu de choses concrètes et beaucoup de discussions en vue. Au mois de mars, je suppose qu'on annoncera des mesures entrant en vigueur au premier juillet, au premier septembre ou même en 2001. Je peux le comprendre.

Mme Smet, ministre : Le plus important, c'est que des mesures soient décidées.

M. Didier Reynders (PRL-FDF) : Bien sûr, à la veille d'une élection, il est toujours important d'annoncer des mesures entrant en vigueur après ! Le tout est de savoir si elles se concrétisent.

Je voudrais vraiment insister, madame la présidente, pour que, dans un tel contexte où une étude existe manifestement, qui montre les charges des CPAS - ou peut-être une autre interviendra montrant l'effet inverse -, il y ait un débat contradictoire.

Je constate que les mesures à charge des CPAS sont chiffrées. A mon avis, insuffisamment : il suffit d'analyser les chiffres qu'on m'a transmis d'un seul CPAS, celui de Liège. En sens inverse, les mesures ne le sont pas encore.

Si une étude devait venir conforter cette idée que l'ONEM subsidie les CPAS - ce serait une grande nouvelle en Belgique, très étonnante puisque j'ai surtout constaté l'augmentation du nombre de minimexés, ces dernières années -, s'il s'agit malgré tout d'une subvention, nous en prendrons acte.

J'estime cependant qu'il serait intéressant que le débat ait lieu au sein de notre commission en présence de représentants des présidents des principaux CPAS. Sans cela, nous tournerons perpétuellement en rond sans jamais avoir de vrai débat contradictoire en la matière.

De voorzitter : De heer Hans Bonte heeft het woord.

De heer Hans Bonte (SP) : Mevrouw de voorzitter, ik zal mij vandaag niet uitspreken over het schorsings- en sanctiebeleid, dat na de vakantie in een bijzondere commissievergadering uitvoerig aan bod zal komen. Ik vermoed dat de heer Reynders de uitspraken van staatssecretaris Peeters over de resultaten van dit onderzoek heeft gelezen. Ik kan mij daar grotendeels bij aansluiten.

Ik wens nog bij twee punten opmerkingen te formuleren. De minister weet dat ik haar bezorgdheid deel voor het bewaren van een werkloosheidsverzekering waarbij personen

gedurende een onbepaalde tijd een uitkering kunnen genieten. Een dergelijke werkloosheidsverzekering is een fundamentele dam tegen armoede en bestaansonzekerheid. Uit de twee onderzoeken die ik wel heb gelezen, heb ik begrepen dat de beste verdediging van dit systeem erin bestaat de uitkeringsniveaus zeer goed in de gaten te houden. Als men dit niet doet, dreigt men een verzekering te krijgen waarbij de uitkeringen weliswaar over een lange termijn worden gespreid, maar ontoereikend zijn om behoorlijk van te leven. Een selectieve verhoging van de uitkeringen is dan ook noodzakelijk. Met betrekking tot de samenwonenden heeft men reeds een eerste aanzet gedaan. Ik meen dat, zeker voor de schoolverlaters, in dit verband maatregelen moeten worden genomen.

Minister **Smet** : Ik hoop dat ik dan op uw steun kan rekenen.

De heer **Hans Bonte** (SP) : Daar kunt u op rekenen. Een tweede element dat mij in de discussie lichtjes stoort, is het feit dat het in dit debat gaat over budgetten en over wie verantwoordelijk is voor welk budget.

Minister **Smet** : Ik vind het nogal gemakkelijk om in interviews een aantal dingen op te werpen, maar als het er in de Ministerraad op aankomt, zijn steun in te trekken.

De heer **Hans Bonte** (SP) : Wij hebben ook nog andere bekommernissen, zoals de laagste pensioenen. We zijn vandaag inderdaad niet in staat om alle behoeften voor het optrekken van de uitkeringsniveaus te bevredigen zonder de sociale zekerheid in gevaar te brengen.

Minister **Smet** : Dan moet u daar ook niet om vragen.

De heer **Hans Bonte** (SP) : Ik heb alleen maar de punten aangeduid waarop iemand die de werkloosheidsverzekering en het principe van de uitkeringen voor onbepaalde duur wil verdedigen, moet letten.

Een tweede punt is dus dat in dit debat, en naar aanleiding van de publicatie van de rapporten, een discussie ontstaat over de begrotingspost waarop deze kredieten moeten worden ingeschreven. De OCMW's, de RVA en de uitkeringsinstellingen stijgen immers nogal snel. Hierover is inderdaad een politiek debat nodig, maar de reïntegratieproblematiek van de langdurig werklozen, de geschorsten en degenen die een uitkering van het OCMW krijgen, blijft toch essentieel.

Als men de cijfers over de reïntegratie bestudeert, dan stelt men vast dat personen, afhankelijk van een bestaansminimumuitkering, minder vlot worden gereïntegreerd dan personen die in het werkloosheidsstelsel zitten. Ik denk dat er een structurele breuk is tussen de OCMW's enerzijds en de regionale arbeidsbemiddelingsdiensten anderzijds. Daardoor zijn de cijfers voor de reactivering van bestaansminimumtrekkers zo laag niettegenstaande het feit dat de regering in het kader van de artikelen 60 en 61 een aantal financiële prikkels heeft ingesteld. Het is dus verontrustend dat slechts weinigen worden tewerkgesteld ondanks het feit dat de OCMW's over bijkomende financiële middelen kunnen beschikken. Dit element moet aan bod komen bij de bespreking van de verschillende budgetten. We moeten nagaan wat er fout loopt en of er structurele barrières zijn tussen de OCMW's en de arbeidsbemiddelingsbureaus.

Tenslotte meen ik nog altijd dat het aberrant is dat personen die op basis van hun langdurige werkloosheid worden geschorst en hun uitkering verliezen, ook voor een deel het recht verliezen om een beroep te doen op een aantal tewerkstellingsmaatregelen. Momenteel bevinden we ons nog in de verbeterde situatie omdat de regering heeft beslist om de periode van drie jaar te verminderen tot twee jaar. Men moet na zijn schorsing echter nog altijd twee jaar wachten vooraleer men een beroep kan doen op een aantal tewerkstellingsmaatregelen. Ik pleit ervoor dat ook deze groep van geschorsten direct toegang krijgt tot tewerkstellingsmaatregelen.

La **présidente** : Chers collègues, je suis saisie d'une motion de recommandation signée par M. Didier Reynders et libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Thierry Detienne, Didier Reynders et Filip Anthuenis

et la réponse de la ministre, décide d'organiser l'audition des présidents des CPAS des grandes villes."

De heer Jan Lenssens heeft het woord.

De heer **Jan Lenssens** (CVP) : Mevrouw de voorzitter, ik stel voor dat de commissie het voorstel tot een hoorzitting met de voorzitters van de OCMW's van de grote steden aanvaardt. Dan is het ook niet meer nodig dat de heer Reynders een motie indient.

M. **Jean-Marc Delizée** (PS) : Madame la présidente, j'avais formulé une proposition similaire lors de ma première intervention. Je suis favorable à une audition et à un débat avec les présidents des grands CPAS ou les présidents de la section CPAS de l'Union des villes et communes par région, en prenant les trois régions du pays, par exemple.

Par contre, je ne souhaite pas intervenir dans le jeu classique des motions.

Tenons-nous à un débat de fond, sans jeu politicien.

La **présidente** : La parole est à M. Thierry Detienne.

M. **Thierry Detienne** (ECOLO-AGALEV) : Madame la présidente, je voudrais formuler un petit commentaire au sujet de la demande formulée par M. Reynders. Je ne comprends pas l'utilité d'une motion, dans la mesure où c'est une décision qui ne relève pas de l'exécutif mais du parlement. Si nous en décidons ici, bien entendu, la ministre est invitée à assister à nos travaux ce jour-là, mais c'est une décision souveraine du parlement qui n'implique par une interférence par motion sur le gouvernement. Pour une fois, je suis d'accord avec M. Lenssens.

La **présidente** : La parole est à M. Didier Reynders.

M. **Didier Reynders** (PRL-FDF) : Madame la présidente, je sais que M. Detienne participe à un groupe qui n'apprécie guère les motions. C'est probablement ce qui lui fait perdre de vue le sens de cette pratique.

Monsieur Detienne, pour revenir au b.a.-ba du travail parlementaire, comment est rédigée une motion ? C'est la Chambre qui prend une décision. Je propose que la Chambre décide l'audition des présidents des CPAS des grandes villes.

Si la commission des Affaires sociales devait anticiper "a posteriori" ma demande - puisqu'il a fallu que je dépose une motion pour m'entendre dire qu'on était d'accord...

Mme **Smet**, ministre : Non, non, non...

M. **Didier Reynders** (PRL-FDF) : Ne dites pas non, non, non, madame. Je peux encore exprimer un point de vue... On peut toujours ne pas être d'accord. Je n'ai pas entendu d'avis unanime de la commission sur ce point. Si, a posteriori - ce que j'apprécie beaucoup - cela devient un avis unanime de la commission, je serai tout à fait

favorable à ce qu'on auditionne les présidents des CPAS des grandes villes comme je le propose, car en Belgique, parler des grandes villes donne un certain équilibre.

Si on veut le faire à travers les sections CPAS de l'Union des villes, je suis aussi d'accord.

Si on veut inviter tous les CPAS de Belgique, c'est très bien aussi mais cela risque de prendre beaucoup de temps.

Si nous prenons maintenant la décision de procéder à ces auditions, dans ce cas, je retire évidemment ma motion puisqu'elle est anticipée "a posteriori", par les membres de la majorité.

De heer **Jan Lenssens** (CVP): Ik herhaal mijn voorstel. Ik stel vast dat niemand van de meerderheid ertegen is en dat wij nu unaniem beslissen.

De heer **Didier Reynders** (PRL-FDF): Nu ! Dus is het beslist.

La **présidente**: A la suite de la demande de M. Delizée de faire des auditions...

M. **Jan Lenssens** (CVP): Non, une audition. Le 16, nous avons déjà une audition, à laquelle nous pouvons inviter les présidents des grands CPAS.

Mme **Smet**, ministre: Je suggère d'inviter les présidents de CPAS de l'Union des villes et communes pour garder un certain équilibre.

M. **Jean-Marc Delizée** (PS): Ma première proposition était effectivement de prévoir un président par région - cela ferait trois personnes - considérant qu'ils s'expriment au nom des sections des CPAS réunies.

La **présidente**: Je suis d'accord, mais je vous signale que la commission de la Santé publique est également concernée. Soit on les invite, soit on organise une commission mixte. Je sais que les autorités de la Chambre n'apprécient guère les commissions mixtes.

La parole est à M. Thierry Detienne.

M. **Thierry Detienne** (ECOLO-AGALEV): J'ignore encore comment nous allons nous organiser. Mais, le 16, les auditions décidées portent spécifiquement sur la problématique des visites domiciliaires. On peut-être connecter ces dossiers, mais j'estime que ce sont deux sujets distincts. Je demande qu'on ne fasse pas un tout de ces deux problématiques. Je vois mal ce que les présidents de CPAS viendraient dire sur cet problème spécifique.

Je penche plutôt pour la solution d'un autre jour et d'une séance de travail commune avec la commission de la Santé publique par la suite. Cela me semble plus logique.

La **présidente**: Je demande aux services de la commission de prendre contact avec l'Union des villes et des communes, section CPAS, pour prévoir une réunion d'auditions. Je vous propose de fixer la date du 16 novembre pour cette réunion. (*Assentiment*)

M. **Didier Reynders** (PRL-FDF): Je suis satisfait et retire dès lors ma motion.

La **présidente**: L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

**Interpellatie van de heer Jef Valkeniers tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de objectivering van de erkenning van de vakbonden" (nr. 1926)**

**Interpellation de M. Jef Valkeniers à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "l'objectivation de la reconnaissance des syndicats" (n° 1926)**

De **voorzitter**: De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

De heer **Jef Valkeniers** (VLD): Mevrouw de voorzitter, de IAO heeft België andermaal op de vingers getikt omdat het zijn wetgeving op de erkenning van de vakbonden nog steeds niet heeft geobjectiveerd. Volgens de IAO laat de huidige regeling een grote willekeur vanwege de regering toe. Tevens meent ze dat het parlement objectieve criteria moet vastleggen opdat alle organisaties die eraan beantwoorden als representatieve beroepsorganisaties kunnen worden erkend en bijgevolg kunnen worden toegelaten tot de Nationale Arbeidsraad. De minister heeft de kritiek onmiddellijk naast zich gelegd en gezegd dat de experts van de IAO zich vergissen, reeds twintig jaar lang. Bovendien schermte ze met de klassieke argumenten zoals de noodzaak van een algemene representativiteit, de beperkte ledenaantallen van een aantal organisaties, de uitslagen van de sociale verkiezingen en het feit dat andere landen voor veel ernstiger zaken door de IAO werden aangeklaagd. Het is algemeen geweten

dat deze argumenten kunnen worden genuanceerd. De problematiek van de erkenning van de representatieve beroepsorganisaties duikt immers geregeld op.

Vier maanden geleden heeft de minister de heer Bacquelaire op de haar bekende manier van antwoord gediend naar aanleiding van zijn interpellatie over de vertegenwoordiging van het kaderpersoneel. Die categorie beschouwt zich immers als het voornaamste slachtoffer van de huidige Belgische regeling. Bij haar streven naar de erkenning als representatieve beroepsgroep werd ze door sommige werkgeversorganisaties tegengehouden. Die stelden immers voor om de vertegenwoordiging van de kaderleden te integreren in de hele organisatie. Afgaande op de resultaten van de sociale verkiezingen lijkt deze tactiek enigszins geslaagd. Hierdoor heeft de minister nieuwe munitie om de eisen van de organisatie van het kaderpersoneel af te schieten met het argument dat het ledenaantal daalt en de representativiteit bijgevolg afneemt. Dit zijn geen argumenten, maar excuses om de huidige regeling in stand te houden. Ook de IAO heeft dit nu begrepen.

Zelf heb ik de minister in februari 1997 geïnterpelleerd over de erkenning van representatieve organisaties in het algemeen en die van het kaderpersoneel in het bijzonder. De toenmalige aanleiding was een uitspraak van de Franse *Conseil constitutionnel* waarin voor de eerste maal werd erkend dat niet alleen vakorganisaties, maar ook andere verkozen of gemandateerde werknemers de belangen van de werknemers kunnen behartigen. Frankrijk is natuurlijk België niet. De uitspraak van de *Conseil constitutionnel* was alleszins een teken aan de wand.

De algemene argumenten van toen gelden nog steeds. Het heeft dan ook geen zin om ze vandaag in extenso te herhalen. Uit het toenmalige antwoord van de minister heb ik echter wel onthouden dat haar administratie contact had opgenomen met de administratie van de IAO. De minister rekende erop dat zij vóór de zomer van 1997 een akkoord zou bereiken over een eventuele noodzakelijke wijziging van de Belgische reglementering. Gelet op de kritiek van de IAO is er blijkbaar weinig schot in de zaak.

Graag had ik van de minister een antwoord op de volgende vragen gekregen. Op basis van welke precieze juridische argumenten houdt de minister vast aan haar plan om niet tegemoet te komen aan de kritiek van de IAO met betrekking tot het gebrek aan objectieve criteria bij de erkenning van representatieve beroepsorganisaties? Zijn er



vorig jaar echt contacten geweest tussen de federale administratie voor werkgelegenheid en de administratie van de IAO over de invoeging in de wetgeving van representativiteitscriteria? Welke resultaten heeft dit contact opgeleverd en wat is de stand van zaken?

**De voorzitter:** De minister heeft het woord.

Mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen: Het is overdreven te beweren dat de IAO België op de vingers heeft getikt omdat het zijn wetgeving inzake de erkenning van de vakbonden nog niet heeft geobjectiveerd. In het rapport van de commissie van experts, dat meer dan 540 bladzijden beslaat, herinneren de experts ons wel aan het engagement van de regering om die criteria in de wetgeving te objectiveren. De groep van experts vraagt dan ook dat er volgend jaar een vooruitgangsrapport wordt uitgebracht.

Ik blijf erbij dat het probleem van ondergeschikt belang is in vergelijking met de andere problemen - van schendingen van fundamentele IAO-conventies - die in dit rapport worden gemeld. Ook door de IAO-administratie zelf wordt dat probleem als weinig belangrijk afgedaan. Dat blijkt trouwens uit het feit dat dit element uit het rapport nog nooit op de agenda van de besprekingen in deze commissie is gekomen. Het is zoals u weet uitsluitend te wijten aan de blijvende belangstelling van een aantal journalisten, dat die tien lijntjes uit het rapport van de commissie van experts op het Belgische forum dermate worden uitgevergroot, dat men de indruk krijgt met een reëel probleem te maken te hebben.

De huidige representativiteitsregeling, waarmee de toegang tot de NAR voor de meest representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties grotendeels wordt bepaald op basis van ongeschreven criteria die al lang worden gehanteerd, werd in het verleden, zowel door de Raad van State als door het Arbitragehof, als geoorloofd beschouwd.

Vertegenwoordigers van mijn administratie en van mijn kabinet hebben contacten gehad met de directie Syndicale Vrijheid van de IAO, naar aanleiding van het rapport van de groep van experts, om te trachten het probleem op te lossen. Uit die contacten bleek dat Genève er vrede mee neemt als de momenteel ongeschreven criteria worden geofficialiseerd. Dat zou erop neerkomen dat in de wetgeving van de

NAR, onder meer de volgende representativiteitscriteria zullen worden opgenomen: de organisatie moet op nationaal vlak zijn opgericht, representatief zijn voor alle personeelscategorieën - en dus intercategorieel zijn -, actief zijn in de grote meerderheid van de bedrijfssectoren - dus intersectorieel zijn -, een stabiele structuur hebben - een secretariaat en dergelijke zaken - en een minimumaantal bijdrageplichtige leden tellen.

Naast die criteria aanvaardt de IAO ook dat men het aantal organisaties dat in de NAR zit bijvoorbeeld beperkt tot de drie grootste die aan de bovengenoemde criteria beantwoorden.

Ik gaf aan mijn administratie de opdracht een ontwerp tekst terzake uit te werken, die aan de verlangens van de groep van experts van de IAO beantwoordde, door de al gebruikte geobjectiveerde criteria te officialiseren. Problemen waar mijn administratie gewag van maakt bij de uitvoering van die opdracht, betreffen onder meer de verschillende werkwijzen, enerzijds in de particuliere sector en anderzijds in de publieke sector of de sector van de autonome overheidsbedrijven.

Ik zou dit formele probleem tot zijn juiste proporties willen herleiden. De organisatie die zowel in België als in Genève misbaar maakt over de afwezigheid van geformaliseerde representativiteitscriteria is de Nationale Confederatie van het Kaderpersoneel. Zij geniet sinds 1986 van een beperkte representativiteit, die het gevolg is van een politieke beslissing die in 1985 werd genomen, namelijk de beslissing om slechts beperkte representativiteit te verlenen aan een kaderorganisatie die niet aangesloten is bij een interprofessionele werknemersorganisatie. Die beslissing is dus genomen door een regering waar ook de VLD en de PRL deel van uitmaakten. De beperkte representativiteit bestaat erin dat de vertegenwoordigers van de NCK lid kunnen zijn van een ondernemingsraad maar niet van de andere overlegstructuren. Ik heb u vroeger al eens gezegd dat het aantal mandaten dat zij behalen bij de verkiezingen de laatste jaren steeds daalt.

Tot slot wil ik nog zeggen dat er een reglementering in voorbereiding is, waarbij de officiële criteria worden geofficialiseerd. Die geofficialiseerde criteria zullen voldoen aan wat de IAO vraagt en op die manier is dat formele probleem opgelost.

**De voorzitter:** De heer Jef Valkeniers heeft het woord.

**De heer Jef Valkeniers (VLD):** Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, u gaat die officiële criteria opstellen maar er zullen maar drie organisaties tot de NAR worden toegelaten, dus blijven de andere automatisch uitgesloten, tenzij men ze beperkt, zoals u net zegt. In dat geval hoeft u er niet van op te kijken dat het ledenaantal daalt.

**Minister Smet:** Zij kunnen niet worden erkend, want een van de fundamentele criteria houdt in dat ze zich moet organiseren voor de verschillende categorieën van werknemers, dat wil zeggen arbeiders, bedienden en kaderpersoneel. Per definitie organiseren zij zich alleen voor het kaderpersoneel. Het gaat niet om dat aantal van twee, drie of vier organisaties. Het punt is dat ze gewoon niet aan de criteria beantwoorden.

**De heer Jef Valkeniers (VLD):** U bedoelt ook de criteria die de IAO bepaalt?

**Minister Smet:** Dat zijn de criteria die al 50 jaar in België gelden maar wij mogen onze eigen criteria opstellen, die overeenstemmen met wat de IAO vraagt. Onze criteria stemmen daarmee overeen.

**De heer Jef Valkeniers (VLD):** We zullen zien. Als u ons een tekst voorlegt, zullen wij die met de betrokkenen bespreken.

**De voorzitter:** Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *Président:* M. Delizée

**Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het tekort aan vrachtwagenchauffeurs" (nr. 1452)**

**Question orale de M. Luc Sevenhans à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le manque de chauffeurs de poids lourds" (n° 1452)**

**De voorzitter:** De heer Luc Sevenhans heeft het woord.

**De heer Luc Sevenhans (VL.BLOK):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is een beetje jammer dat de meeste collega's die



daarnet vragen hebben gesteld over de werkloosheid nu weg zijn, want ik heb goed nieuws. Ik heb hier een vacature van 4 000 personen. Die heb ik gevonden in een persmededeling van Febetra in de maand september.

Een beroepsorganisatie die aankondigt dat ze geen invulling kan vinden van 4 000 vacatures is toch wel opmerkelijk. Zes weken later is er nog geen enkele reactie op verschenen. Daarom voel ik me geroepen er nog eens op te komen. Ik ben in die sector immers goed bekend. Ik ben er beroepshalve min of meer mee vertrouwd. Daarom, mevrouw de minister, wil ik hierover met u van gedachten wisselen.

Volgens de beroepsorganisatie Febetra zouden een 4 000-tal vacatures openstaan. De ramingen zijn gebaseerd op cijfers uit het sociaal fonds en op enquêtes bij de verschillende bedrijven. Nu de werkloosheid zo hoog ligt, wekt een dergelijk bericht verbazing. Enerzijds is er een hoge werkloosheid, anderzijds raakt een aantal vacatures niet ingevuld. Uiteraard zit een beroepsorganisatie als Febetra niet te wachten op werklozen die het een keertje willen proberen in die job. Ze zoeken uiteraard écht geïnteresseerden.

Daar ligt waarschijnlijk het probleem, dat hier daarnet al werd besproken. Het beroep van vrachtwagenchauffeur is niet zo vanzelfsprekend. Immers, men moet in eerste instantie over een rijbewijs beschikken. Hoe geraakt men daaraan? Dat is eenvoudig. Men kan een VDAB-opleiding volgen. Het aantal plaatsen voor die opleiding is echter vrij beperkt. Ook kan men een beroep doen op een rijsschool. De kostprijs voor het behalen van een rijbewijs C bedraagt momenteel 35 000 frank. Daarbovenop komt nog eens 25 000 frank voor het behalen van een rijbewijs CE, voor trekker met oplegger. Dat zijn uiteraard bedragen die voor werklozen een drempel vormen. 60 000 frank is een aanzienlijk bedrag om in een beroep te stappen waar de lonen laag liggen. Ik meen dat het minimumloon ongeveer 320 frank bedraagt. Dat is zeer laag.

Uit heel wat commentaren heb ik begrepen dat die schaarste te voorzien was. Men had dus eigenlijk al jaren geleden maatregelen moeten treffen. Hoe is dat tekort ontstaan? Het zal uiteraard wel een oorzaak hebben. Het beroep is de laatste jaren in een negatief daglicht komen te staan. De recente ongevallen waarbij vrachtwagens waren betrokken, zullen er allicht niet toe bijdragen om de negatieve sfeer die rond het beroep hangt, op te heffen.

Wat kunnen we daar nu aan doen? Ik signaleer het probleem hier, hoewel u er waarschijnlijk ook van op de hoogte bent. Wat zijn de essentiële problemen die samenhangen met het beroep? Ik heb daarnet de zeer lage lonen aangehaald en de sfeer die rond het beroep hangt. Het probleem doet zich echter niet alleen bij ons voor. Het heeft zich ook lang in Amerika voorgedaan. Ik heb daarover recent nog wat informatie kunnen doornemen. Daar is er een oplossing gevonden. Het basisloon werd er in één klap verhoogd met 20%.

Blijkbaar is dat ook hier het grootste probleem, want heel wat Belgische chauffeurs kloppen aan bij Nederlandse werkgevers, bij wie de lonen iets hoger liggen. Dan kunnen ze daar aan de slag. Daarnaast zoeken heel wat transportbedrijven momenteel chauffeurs in Frankrijk, omdat die beter geschoold zijn. Een facet van het probleem is dus de scholing, een ander het loon.

Mevrouw de minister, ik neem aan dat u graag hoort dat werkgevers op zoek zijn naar personeel, terwijl een heel grote groep werkloos is. Ik laat het voorlopig hierbij en zou van u willen horen welke maatregelen u al hebt genomen om daar iets aan te doen. Het probleem doet zich immers al langer voor dan sinds september.

**De voorzitter:** De minister heeft het woord.

Mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen: Mijnheer de voorzitter, er is in de sector van het vrachtwagenvervoer inderdaad een tekort aan chauffeurs. Febetra heeft daarover cijfers gegeven. Ik heb Febetra trouwens ontvangen. We hebben daarover een gesprek gehad. Volgens de officiële cijfers ligt het aantal vacatures lager maar ze blijven wel bestaan. Het zijn er 891: 516 voor Vlaanderen, 327 voor Wallonië en 48 voor Brussel.

Ook Upedi, het overkoepelend orgaan voor de uitzendkantoren, stelt vast dat er zich een probleem voordoet. Voor de hele sector van het vervoer, die valt onder de bevoegdheid van het paritair comité 140, stelde de interimsector in 1993 achthonderd uitzendkrachten te werk per dag. In 1997 was dat aantal opgelopen tot 2 400 uitzendkrachten per dag. Het gaat hier in totaal om 4,7% van de tewerkstelling bij de uitzendkantoren aangesloten bij Upedi. De sector schat het aantal vacatures dat

niet kan worden ingevuld op ongeveer 2 000. Er doen dus verschillende cijfers de ronde maar er is in elk geval een probleem. Er is vraag naar vrachtwagenchauffeurs.

Binnen de sector rijzen twee problemen: ten eerste, de arbeidsvoorwaarden en ten tweede, de opleiding. Ik heb het eerst over de arbeidsvoorwaarden. De lonen zijn beperkt met het gevolg dat het gros van de chauffeurs overuren doet. U kent het gevolg van overuren. Er gebeuren af en toe ongelukken die te wijten zijn aan de lange werktijden en korte rustperiodes. Als reactie daarop is er samen met de dienst Veiligheid van staatssecretaris Peeters, de dienst Verkeer van minister Daerden en de diensten van Binnenlandse Zaken op dit ogenblik een heel strenge controle van de vrachtwagens aan de gang. Die duurt nu twee maanden en begin volgend jaar zal er opnieuw gedurende twee maanden worden gecontroleerd. De bedoeling is om samen met politie en rijkswacht na te gaan in welke mate ten eerste, de rij- en rusttijden en ten tweede, het gewicht van de vrachtwagen worden gerespecteerd. Dat staat allemaal in het kader van de veiligheid.

Het tweede punt betreft de lonen zelf. U weet dat de lonen worden bepaald door werkgevers en werknemers samen. Aangezien de lonen hoger liggen dan het minimumloon is er in die kwestie voor mij geen enkele rol weggelegd. Ze moeten dat zelf overleggen. Als er een akkoord is gesloten dat het loon vastlegt op 320 frank per uur en als de chauffeurs 10 of 20% meer willen, dan moeten de werkgevers in het kader van het paritair comité, een nieuw voorstel doen. Dat is vrij eenvoudig. Over de lonen wordt volledig beslist door werkgevers en werknemers onderling. Daar komen de minister, noch de regering in tussen.

De belangrijkste problemen zijn dus ten eerste, de rij- en rusttijden - eigenlijk de arbeidsvoorwaarden - en ten tweede, de lonen. Een derde probleem betreft de opleidingen. Natuurlijk valt de opleiding voor een groot stuk onder de bevoegdheid van de regionale diensten. De VDAB, de FOREM en de ORBEM zijn bevoegd voor de opleiding. Uit de contacten die ik met de vrachtwagen dienst van die instanties heb gehad, blijkt dat alle opleidingen vol zitten en dat er veel te weinig zijn. Ik heb hen dus aangeraden contact op te nemen met de VDAB en te kijken of er geen mogelijkheid is tot uitbreiding. Ik kan er niet in tussenkomen want het gaat niet om een federale materie.

Ik denk er echter wel aan om na te gaan of we in bepaalde omstandigheden mensen die op rust zijn gesteld via de

**Smet**

een of andere weg niet kunnen inschakelen als lesgever. Er zou immers ook een tekort aan lesgevers zijn. Die piste wordt nu onderzocht. Dat is iets wat ik zelf kan doen. Men heeft het mij gevraagd en ik onderzoek dat.

Kortom, wij kunnen de arbeidsomstandigheden in het oog houden, vooral de veiligheid, de rij- en rusttijden en dergelijke. De lonen moeten ze zelf vastleggen. De vorming is een regionale materie. Ze moeten dus gebruik maken van de verschillende bestaande pistes en contact opnemen met de VDAB als er nieuwe pistes moeten worden ontwikkeld. De vraag die mij werd gesteld, met name of er geen mensen op rust op enigerlei wijze kunnen worden ingeschakeld als lesgever, wordt met een positieve ingesteldheid onderzocht.

**De voorzitter :** De heer Luc Sevenhans heeft het woord.

**De heer Luc Sevenhans (VL.BLOK) :** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is mij ondertussen ook bekend dat er inderdaad een akkoord bestond tussen de verschillende ministeries om de controles te verscherpen en zo de rotte appels uit de mand te halen. Die vormen immers een belangrijk aandeel in het negatieve imago rond het beroep van chauffeur. Ik vind dat een zeer goed initiatief.

U hebt uiteraard gelijk als u zegt dat u in de lonen niet kunt ingrijpen. Het blijft evenwel een feit dat een aantal vacatures niet kan worden ingevuld. Het valt niet onder uw verantwoordelijkheid. Daarmee ga ik uiteindelijk akkoord maar kan er dan werkelijk niets aan worden gedaan ?

**Minister Smet :** Ik heb een oplossing voorgelegd aan de RVA en die wordt daar besproken.

**De heer Luc Sevenhans (VL.BLOK) :** Ik ga hier zeker niet de gemakkelijke weg bepleiten. Er wordt vaak beweerd dat de werkloosheidsuitkeringen te hoog liggen. Dat is zeker niet het geval. Het is het loon dat te laag ligt. U hebt dat zelf recentelijk nog verklaard. Daarvoor moet dus een oplossing worden gevonden, want het gaat toch om een paar duizend openstaande vacatures.

**Minister Smet :** Inderdaad, en in andere sectoren zijn er op dit ogenblik in totaal nog 42.000 openstaande vacatures in het ganse land.

**De heer Luc Sevenhans (VL.BLOK) :** Dat is indrukwekkend, nietwaar ? Daar is toch een taak weggelegd voor de verantwoordelijke ?

**Minister Smet :** Ik heb mijn verantwoordelijkheid opgenomen.

**De voorzitter :** Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.

**Samengevoegde interpellaties van :**

- **de heer Yves Leterme tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "het collectief ontslag in de Levi's-vestigingen" (nr. 2039)**

- **de heer Hans Bonte tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de aangekondigde sluiting van de Belgische Levi's-vestigingen" (nr. 2046)**

- **de heer Geert Bourgeois tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de sluiting van drie vestigingen van Levi-Strauss Europe in Gits, Wervik en Deurne" (nr. 2048)**

- **de heer Joris Huysentruyt tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de sluiting van drie Levi's-vestigingen in Vlaanderen" (nr. 2061)**

- **de heer Filip Anthuenis tot de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, over "de sluiting van de Belgische Levi's-vestigingen" (nr. 2111)**

**Interpellations jointes de :**

- **M. Yves Leterme à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "le licenciement collectif dans les établissements Levi's" (n° 2039)**

- **M. Hans Bonte à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture annoncée des établissements Levi's en Belgique" (n° 2046)**

- **M. Geert Bourgeois à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture des établissements de Levi-Strauss Europe à Gits, Wervik et Deurne" (n° 2048)**

- **M. Joris Huysentruyt à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture de trois établissements de Levi's en Flandre" (n° 2061)**

- **M. Filip Anthuenis à la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, sur "la fermeture des établissements Levi's en Belgique" (n° 2111)**

**De voorzitter :** De heer Yves Leterme heeft het woord.

**De heer Yves Leterme (CVP) :** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, tussen het indienen van mijn interpellatieverzoek en vandaag is er uiteraard heel wat tijd verlopen, wat niet wil zeggen dat dit dossier zeer sterk geëvolueerd is. Ik bedoel dat, voor zover wij zijn ingelicht, de normale procedure voor dergelijke gevallen correct wordt doorlopen en dat het nog afwachten is wat de uiteindelijke resultaten ervan zullen zijn.

Ik meen dat het nuttig is dit dossier vanmiddag ter hand te nemen en u een aantal vragen te stellen omdat u, als federaal verantwoordelijke voor Tewerkstelling en Arbeid en met het oog op wat u zelf hebt aangekondigd, namelijk een goede sociale begeleiding van wat uiteindelijk wellicht op een afvloeiing zou kunnen uitdraaien, ons wellicht al een en ander kan vertellen in verband met uw inzichten en uw plannen terzake. Trouwens, niet alleen wij zijn nieuwsgierig, maar vooral degenen die zullen worden getroffen, vragen - terecht denk ik - aan de politieke verantwoordelijken dat zij, wat hun verantwoordelijkheid betreft, duidelijkheid zouden creëren en zoveel mogelijk correcte informatie zouden geven, want de radeloosheid bij vele getroffenen is groot. Uiteraard zijn de aangekondigde sluiting en het aangekondigd collectief ontslag - zoals bij iedere sluiting - zowel in Wervik, Gits als Deurne, voor al die mensen een zeer zwaar persoonlijk, financieel en sociaal drama. Daarbij komt dat, vooral wat Wervik betreft, het vaak gaat om mensen die al de sluiting van Lee in Ieper en hebben meegemaakt en die, om het cynisch uit te drukken, uit ervaring spreken wanneer ze het hebben over wat er aan sociale begeleiding zou moeten gebeuren.

Ik hou mijn inleiding vrij kort en stap onmiddellijk over naar een aantal concrete vragen, die een beetje aangepast zijn aan de evolutie van de jongste weken.

In de eerste plaats zou ik graag wat verduidelijking krijgen omtrent uw communiqué van 30 september, een persbericht dat vanuit uw kabinet is verstuurd en waarin u op het einde aankondigt dat u, zodra de directie haar intentie zal bevestigen om tot een

sluiting over te gaan, - ik citeer - "alles zal doen om de partijen te helpen bij het uitwerken van een goed sociaal plan". Welke initiatieven hebt u terzake reeds genomen en welke initiatieven zal u nog nemen om de sociale begeleiding van de met ontslag bedreigde werknemers zo goed mogelijk te organiseren? Zijn er momenteel onderhandelingen aan de gang? Hebt u al enig zicht op de evolutie van de procedure en welke zijn uw initiatieven terzake? In dat verband is er een belangrijk instrument dat de sociale "pil" zou kunnen vergulden, namelijk de regeling rond het conventioneel brugpensioen. Vandaar mijn vraag of dit is ingesloten in de stappen die u denkt te zetten indien wat wij allemaal vrezen, wordt bewaarheid.

Heel specifiek wens ik het te hebben over de situatie in Wervik. Ik zeg dat niet omwille van politiek-demagogische of regionaal bruikbare redenen omdat Wervik in mijn kiesomschrijving ligt. Ik spits mij vooral op Wervik toe omdat Wervik, in tegenstelling tot Deurne en Gits, misschien nog meer is gelegen in een regio waar vrouwelijke werkloosheid, en - hoewel dat niet op een verkeerde manier mag worden gebruikt in dit dossier -, van onaangepast geschoolde mensen, heel wat hoger is dan in andere delen van het land. In Wervik is ook de concurrentie op het vlak van het regionaal-economisch beleid met de Waalse regio een tastbare realiteit. Ik ben in Wervik geboren, van mijn geboortehuis tot de industriezone van Komen is het 500 meter en ik kan u zeggen dat men daar uiteraard met lede ogen aanziet hoe daar een concurrentie wordt georganiseerd, ook met Noord-Frankrijk. Daar zit wellicht een deel van de verklaring voor een arbeidsuitstoot en een hoge werkloosheidsgraad wat de vrouwelijke werklozen betreft.

Mijn concrete vraag in dat verband is of er ten aanzien van het economisch weefsel in Wervik, waar in eerste instantie de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid moet - en vermoedelijk zal - opnemen, nog perspectieven zijn. Zijn er gesprekken gaande om eventueel een oplossing te vinden die anders zou zijn dan de naakte sluiting met de daaraan verbonden afvloeiingen? Met andere woorden, wordt er, eventueel in samenspraak met de verantwoordelijken van de Vlaamse regering, gezocht naar specifieke oplossingen voor de vestiging in Wervik?

Mijnheer de voorzitter, ik wens hieraan toe te voegen dat politici hun verantwoordelijkheid moeten opnemen, dat ook het bedrijfsleven zijn verantwoordelijkheid moet opnemen en dat politici de verantwoordelijkheid hebben

om dat op een niet-demagogische manier te doen. Zo wil ik al een beetje anticiperen op eventuele opmerkingen van collega's, vooral van de oppositie, waarvan ik de tekst al heb kunnen doornemen. De toon en de inhoud van deze opmerkingen zijn, denk ik, met betrekking tot de mensen die met afdanking worden bedreigd in Wervik, Gits en Deurne, misschien niet heel aangewezen. Eigenlijk rijgt dit een beetje naar de exploitatie van de pijnlijke situatie van die werknemers waarover het uiteindelijk toch gaat.

**De voorzitter:** De heer Hans Bonte heeft het woord.

**De heer Hans Bonte (SP):** Mijnheer de voorzitter, ik zal trachten mijn betoog beknopt te houden, niettegenstaande het belang van het dossier.

Het valt mij op dat de link met de Renault-zaak dikwijls wordt gelegd. Er zijn inderdaad heel wat parallellen, zowel inzake de motivering van de centrale beslisser als inzake het effect van de sluiting. Het stoort mij echter enigszins dat een aantal andere pijnlijke dossiers de media niet hebben gehaald. Ik denk bijvoorbeeld aan Digital. Daar gebeurde immers net hetzelfde.

Mevrouw de minister, ik zal mij beperken tot een aantal politieke vragen. Ten eerste, men heeft zeer snel gebruik gemaakt van deze zaak om het loonkostenprobleem opnieuw aan de orde te brengen. Men beweert dat deze beslissing het gevolg was van de te hoge loonkosten. U zult mij niet horen ontkennen dat de loonkostenproblematiek hierin een rol heeft gespeeld. Dat is namelijk zeker het geval.

In de Levi's-vestigingen was de herstructurering reeds grotendeels doorgevoerd vorig jaar. Men is toen overgestapt op de 6 uur-regeling, met een aanzienlijke arbeidstijdvermindering en looninlevering. De vakbonden zijn toen op principieel verzet gestoten om voor deze herstructurering gebruik te maken van het plan-Vande Lanotte, een bijdrageverlaging voor arbeidsherverdeling. Wanneer men niet op dat principieel verzet van de directie van Levi's was gestoten, had men een belangrijke loonkostenverlaging kunnen doorvoeren. Dit paste immers volledig in het defensieve luik. Hierdoor zou de Belgische vestiging misschien niet de hoogste loonkosten van de Europese vestigingen gehad hebben.

Mevrouw de minister, het is niet de eerste keer dat de vakbonden, als ze de directie in dergelijke moeilijke omstandigheden voorstellen om gebruik te

maken van deze federale maatregel, botsen op een principiële weigering, ondanks het feit dat dit een aanzienlijke loonkostenverlaging kan betekenen voor de betrokken vestigingen. De federale regering moet initiatieven nemen om deze maatregel een grotere bekendheid te geven. Dat is immers in het voordeel van de bedrijven. Voor een fundamentele herstructurering, zoals die begin dit jaar bij Levi's werd doorgevoerd, zou het toepassen van de wet-Vande Lanotte een automatisme moeten worden. Economisch gezien zou dit een groot voordeel zijn.

Ten tweede, stelt men vast dat er in een aantal dossiers met collectieve ontslagen zeer secuur op wordt toegezien dat men de overlegprocedure volgt. Dat is een goede zaak. Het feit dat de mensen niet aan de lopende band werd verteld dat ze op straat stonden, is een groot verschil met de sluiting bij Renault.

Mevrouw de minister, in de wet van 13 februari 1998 hebben wij een aantal bestaande CAO's gekoppeld aan het koninklijk besluit van 1976. Dit gebeurde altijd vanuit het perspectief dat het overleg ook in dergelijke moeilijke omstandigheden een rol moest kunnen spelen. Het is van essentieel belang om overleg te plegen over eventuele alternatieven.

Mevrouw de minister, wij willen allen jobs redden en vestigingen open houden. Dat was de rode draad in het uitwerken van deze nieuwe wetgeving. Er moest overleg komen over alternatieven met het oog op het behoud van de tewerkstelling en het open houden van vestigingen, hoe moeilijk of onrealistisch dit op het eerste zicht ook mag lijken.

Mevrouw de minister, ik heb de evolutie van dit conflict gevolgd via de media en een en ander hieromtrent verbaasde mij.

Er werd een situatie gecreëerd waarbij de directie nauwlettend toekijkt op de gevolgde procedure en zich weigert uit te spreken over de definitieve beslissing, wat positief is, vermits het behoort tot een van de punten van de te volgen procedure. Even positief, aangezien het eveneens behoort tot de te volgen procedure, is dat de vakbonden de mogelijkheid krijgen alternatieven uit te werken. Maar tegelijk gebeuren tal van politieke interventies. In dat verband verwees de heer Leterme naar een persmededeling uitgaande van uw kabinet, waarbij de uitwerking van een degelijk sociaal plan wordt vooropgesteld. Dergelijke opstellingen tijdens onderhandelingen storen volgens mij het verloop van de procedure die wij hebben opgestart en waarbij een

discussie moest worden gevoerd omtrent de alternatieven, maar niet meteen over het sociaal plan en de begeleiding ervan.

Erger nog is het feit, mevrouw de minister, dat wat u via de media verkondigde, volledig indruist tegen de verklaringen van de Vlaamse minister voor Economie. Deze laatste zou naar de directie van Levi-Strauss stappen omdat "hij zich gepakt voelde op zijn woorden" en om het openblijven van de Levi's-vestigingen te bepleiten.

Maar op hetzelfde ogenblik stapt een andere excellentie van de Vlaamse regering naar de Levi's-vestigingen met een aantal welzijnsjobs.

Waarmee zijn wij bezig en in welke mate wordt de geest van de wetgeving gerespecteerd als de ministers het niet kunnen laten stellingen in te nemen, terwijl volgens de procedure een negotiatie moet plaatsvinden tussen de betrokken partners om alternatieven uit te werken?

Mevrouw de minister, hoe kan een minister zich opstellen ten opzichte van een eventueel sociaal plan indien de directie van Levi's bij haar besluit blijft om te sluiten? In welke mate zal de overheid, wellicht via een sociaal bemiddelaar, voorstellen doen? Het personeel van de Levi's-vestigingen hoort vaak zeggen dat er minstens evenveel zal worden ondernomen als in de Renault-zaak waar maatregelen werden genomen zoals bruggpensioen en uitgebreide technische werkloosheid waarbij niemand wordt ontslagen in een periode van twee jaar na het sluiten van de CAO. In de CAO werd bovendien eveneens het behoud van de industriële activiteiten gewaarborgd, alsook het ter beschikking stellen van de bedrijfsterreinen- en infrastructuur aan overnemers voor een symbolische frank en dergelijke.

Het is vanwege de beleidspersonen terzake pervers om ten aanzien van de slachtoffers van dergelijke brutale beslissing, te beloven dat minstens evenveel zal worden ondernomen als in de Renault-affaire.

De zaak Levi-Strauss heeft opnieuw de aandacht gevestigd op de zogenaamde Renault-wet. In dat verband, mevrouw de minister, herinner ik u aan uw engagement om de overheidssteun terugvorderbaar te maken. Tot op heden verscheen hierover bij mijn weten nog niets op papier. Thans had ik graag vernomen hoever het daarmee staat.

De **voorzitter**: De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

De heer **Geert Bourgeois** (VU): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, in Wenen zijn de voorbereidingen aan de gang om volgend jaar het Strauss-jaar te vieren. Vlaanderen zal dit jaar ook een Strauss-jaar kennen: het Levi-Strauss-jaar. Jammer genoeg zal het een andere connotatie hebben dan het Johan Strauss-jaar, aangezien het voor heel wat personen een sociaal drama betekent. Levi-Strauss stelde een duizendtal werknemers tewerk in Wervik, Gits en Deurne, die thans hun toekomstverwachtingen gebroken zien.

Het gaat terzake om een weliswaar winstgevende multinational, die overgaat tot een herstructurering die er in feite op neerkomt dat de duurste vestigingen in Europa worden gesloten.

Net zoals mijn collega's ontving ik het persbericht van het bedrijf, waarin wordt meegedeeld dat zij twaalf productie- en afwerkingscentra bezitten en exploiteren in Schotland, België, Frankrijk, Spanje, Polen, Hongarije en Turkije. Polen en Hongarije buiten beschouwing latend, worden in Europa de vestigingen waar de productie het meest kost, keer op keer gesloten.

Mevrouw de minister, u behoorde tot een van de weinige beleidsmensen die onmiddellijk de onomkeerbaarheid van de situatie bevestigde, door te onderstrepen dat u maximaal zou streven naar het uitwerken van sociale maatregelen en naar sociale begeleiding van de betrokkenen. Bovendien zou u alles in het werk stellen om hen aan ander werk te helpen.

Welnu, ik vrees dat u het bij het rechte eind had en dat het, gezien de huidige economische constellatie, anders een gevecht zou zijn tegen windmolens. Als een multinational om interne redenen tot sluiting overgaat, kan men daar tegenwoordig weinig aan doen.

Professor Blanpain schreef in *De Standaard* van 5 oktober 1998 en ik citeer: "De herstructureringsmet inbegrip van sluitingen zijn het logisch en onvermijdelijk gevolg van de ongebreidelde open markteconomie die ons land, de politici en de sociale partners aanvaard hebben en onlangs bevestigd is door de goedkeuring van de Verdragen van Maastricht en Amsterdam... Het heeft weinig of geen zin te trachten een internationaal economisch genomen beslissing lokaal te keren en daar energie in te steken. De droom van het medebeheer in de huidige economische constructie is voorbij... Waar het op aan komt is dat de mensen een nieuwe baan vinden en dat er onmiddellijk gepraat wordt tussen de onderneming, de vakbonden en de VDAB over welk soort vorming men

gaat geven om deze mensen voor te bereiden op een nieuwe job... Voorts blijkt het duidelijk dat alleen op Europees vlak enig sociaal verweer mogelijk is tegen een té brutaal economisch liberalisme. Nationaal, laat staan gewestelijk alleen kan dat niet meer. Maar dat veronderstelt een wijziging van het Verdrag van Amsterdam en of die politieke wil er is bij al de lidstaten, valt te betwijfelen".

Mevrouw de minister, hoewel deze rooms-rode regering wist dat de Verdragen van Maastricht en Amsterdam alleen een open markteconomie creëren zonder sociaal tegengewicht, heeft zij de verdragen toch goedgekeurd. Ik vrees dat de publieke opinie Europa vooral associeert met onbelemmerde concurrentie. Voormalig socialist Karel Van Miert is daar het grote symbool van! Dit is de bittere realiteit! De regering moet niet denken dat door stemrecht te verlenen aan EU-burgers op gemeentelijk vlak, onze medeburgers overtuigd geraken van een Europees burgerschap en een lotsverbondenheid.

De concurrentie binnen de Europese marktunie wordt onder meer veroorzaakt door de loonkostenconcurrentie tussen de nationale lidstaten. De sluiting van de Belgische Levi's-vestigingen - in loonkosten de "duurste" - is daarvan een bewijs.

Mevrouw de minister, kan de regering perspectieven bieden op een sociaal Europa?

Ons land telt heel wat laaggeschoolden. Er wordt dikwijls verkondigd dat we moeten streven naar bedrijven met hoge toegevoegde waarde die hooggeschoolden tewerkstellen. Men moet echter durven te erkennen dat er altijd laaggeschoolden zullen zijn. Welke perspectieven kan Europa deze mensen bieden?

In West-Vlaanderen zullen meer dan 600 mensen worden ontslagen. Het is zonneklaar dat deze streek het moet hebben van een krachtige KMO-politiek. De loonkosten zijn hierbij een belangrijke factor. Zullen de loonkosten in Vlaanderen worden afgestemd op deze van onze belangrijkste handelspartners? Hebt u terzake goed nieuws voor de ondernemers en de werknemers?

Mevrouw de minister, ik wil mijn interpellatie beëindigen met een aantal punctuele vragen. Was u vooraf op de hoogte van de genomen beslissing? Is Levi-Strauss in regel met de richtlijnen met betrekking tot de Europese



ondernemingsraad? Heeft het bedrijf alle regels terzake nageleefd? Welke initiatieven hebt u genomen inzake de sociale begeleiding van de ontslagen werknemers?

**De voorzitter:** De heer Joris Huysentruyt heeft het woord.

**De heer Joris Huysentruyt (VL.BLOK):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de sluiting van enkele vestigingen van de transfabrikant Levi-Strauss is een zoveelste sociaal drama; daarover is iedereen het eens. Weer staan een duizendtal arbeiders op straat en daardoor worden ook hun families getroffen. Te Wervik, Gits en Deurne zien heel wat families de toekomst duister in: geen mooie eindejaarsdagen voor de werknemers van Levi's. Deze sluiting zal voor heel wat gezinnen een financiële catastrofe betekenen. Ander werk vinden in deze slechts middelmatige economische toestand zal voor velen een harde dobber worden, zo niet onmogelijk. Zeker voor ongeschoolden of laaggeschoolden zal dit bijzonder moeilijk worden.

Mevrouw de minister, wat heeft de regering gedaan om de sluiting alsnog te vermijden? Er werd reeds gezegd dat de regering beweerde alles te zullen doen om dit te vermijden, maar wat heeft men nu echt gedaan? Ik besef wel dat het bijna onmogelijk is een multinationale onderneming op een beslissing te laten terugkomen, maar ik zou toch wel eens willen weten welke pogingen werden ondernomen door de Federale regering of door andere regeringen van dit land? Welke contacten zijn er geweest tussen de regering en de firma Levi's? Hoe zal de sociale begeleiding van de ontslagen werknemers verlopen? Zullen er speciale maatregelen worden genomen voor de werknemers van Levi's in hun zoektocht naar nieuw werk?

De sluiting van Levi's in dit land is geen alleenstaand geval; het is een tussenschakel in een lange rij bedrijfssluitingen of -herstructureringen. De bekendste namen daarvan zijn Renault natuurlijk, maar ook Philips, waar in West-Vlaanderen en meer bepaald in Brugge en Roeselare herstructureringen worden doorgevoerd. Voorts denk ik aan General Motors met Opel en aan Ford Genk, waar banen sneuvelen door herstructurering. En er zijn er nog vele andere! Vele grote firma's trekken weg uit Vlaanderen, ondanks de nog steeds hoge productiviteit van onze arbeiders en bedienden. Ik vrees dat nog vele andere firma's zullen volgen, hier dus weg zullen trekken en nieuwe fabrieken bouwen in lagelonenlanden. De

bedrijfssluitingen worden niet ingegeven door te weinig bestellingen, wel integendeel, maar uitsluitend door de economische en fiscale situatie in dit land en de meer voordelige situatie in andere landen. Keer op keer stelt men vast dat de loonkost een fundamenteel probleem vormt voor vele grote maar ook kleine bedrijven. Zij slagen er steeds minder in te concurreren met het buitenland. De regering belooft beterschap: zij belooft loonkostenverlaging. Getalsmatig is deze loonkostenvermindering echter belachelijk en lost niets fundamenteels op. Daarbij wordt deze loonlastenverlaging nog eens uitgesteld met zes maanden. Keer op keer moet men vaststellen dat de PS stokken in de wielen steekt om de loonkostenverlaging door te voeren. Dit was eveneens zo bij het begrotingsdebat, maar ook bij de kostenverlaging die de Vlaamse regering wilde doorvoeren. Is het omdat ik over de PS begin, dat het opeens tijd is?

**De voorzitter:** Wilt u concluderen, mijnheer Huysentruyt.

**De heer Joris Huysentruyt (VL.BLOK):** In ieder geval is het probleem van de loonkosten een van de grootste problemen. Ik voeg daaraan toe dat wij maar al te goed beseffen dat er een zeer belangrijke geldstroom van Vlaanderen naar Wallonië vloeit. Is het niet waar misschien? Ik hoor hier immers kritiek. Die geldstroom bedraagt ongeveer 400 miljard Belgische frank per jaar, telkens opnieuw. U lacht daarmee, mijnheer Bonte, maar mag ik u erop wijzen dat het gaat om belastinggeld van Vlaamse mensen, ook van uw socialistische kiezers? Leuvense professoren hebben uitgerekend dat het gaat om 10% van het bruto regionaal product van Vlaanderen. In België is er een belasting van bijna 50% op het BNP. Als ik goed kan rekenen, betekent dit dat bijna 20% van de Vlaamse belastingen naar Wallonië gaat. Wij weten - het werd ook uitgerekend door Leuvense professoren - dat ongeveer 100 miljard frank alleen al in de sociale zekerheid naar Wallonië gaat. Wij weten dat de afbouw van de schuld zowat 200 miljard frank opslorpt. Is het niet waar misschien? De Leuvense professoren hebben ook uitgerekend - de studies zijn beschikbaar - dat in de laatste vijftien jaar...

**De heer Hans Bonte (SP):** Ik denk eerder dat ik ze gelezen heb en u niet, maar doet u voort.

**De heer Joris Huysentruyt (VL.BLOK):** Ik heb ze ook gelezen en wat ik hier zeg, haal ik daar rechtstreeks uit.

Zij hebben ook uitgerekend dat in de laatste 15 tot 20 jaar het vooral Wallonië is dat de schulden maakt terwijl Vlaanderen deze schulden moet afbetalen. Ook dit is een feit.

Als dit allemaal niet zou kloppen, laten wij dan gewoon de splitsing van de fiscaliteit doorvoeren en dan zullen we zien hoever de beide regio's komen. Met 400 miljard frank per jaar kan men de loonkosten fundamenteel verlagen. De VLD krijgt op die manier de 200 miljard die ze zoeken. Ze moeten dit geld niet langer zoeken, want het wordt nu reeds betaald door de Vlaamse belastingbetaler. Ook de terugverdieneffecten worden dan van minder belang. Met andere woorden, als Vlaanderen onafhankelijk wordt, beschikt het over de financiële middelen om de loonkosten te verlagen. De situatie voor heel wat grote bedrijven zou er dan ook helemaal anders uit zien. Vlaanderen heeft heel wat te bieden: een heel grote productiviteit maar dankzij de Belgische situatie jammer genoeg ook zeer hoge loonkosten.

Als de ene grote firma na de andere ons land verlaat, is dit onder meer de schuld van de Belgische Staat die Vlaanderen als een slaaf behandelt. Vlaanderen krijgt niet waarop het recht heeft. Om die reden kan volgens mij de oplossing enkel worden gevonden in de onafhankelijkheid van Vlaanderen.

**De voorzitter:** De heer Filip Anthuenis heeft het woord.

**De heer Filip Anthuenis (VLD):** Mijnheer de voorzitter, ik zal waarschijnlijk een van de weinigen zijn die zich aan de spreektijd zal houden.

Ik sluit mij aan bij wat de meeste sprekers reeds hebben gezegd. Mevrouw de minister, ik sluit mij ook enigszins aan bij uw logica. Uw houding getuigt van een grote zin voor realiteit. Het is inderdaad niet goed de mensen wijs te maken dat er nog een kans bestaat terwijl dit eigenlijk niet klopt.

Mijnheer Leterme heeft gesproken over de demagogische taal van de oppositie. Het stukje emotionele televisie van de heer Eric Van Rompuy kan wat mij betreft ook onder de rubriek "demagogie" worden geklasseerd. Blijft natuurlijk het sociaal drama voor de duizend gezinnen. Ik wijs er trouwens op dat dit in Vlaanderen gebeurt waar volgens de meerderheidspartijen alles goed gaat. In mijn vorige interpellatie heb ik er trouwens reeds op gewezen dat het ACV deze mening helemaal niet deelt want volgens het ACV liegen de cijfers.

De belangrijkste uitdaging is natuurlijk het creëren van kansen voor de getroffen werknemers. Ik heb het niet alleen over de werknemers van Levi-Strauss maar ook die van Digital, Lee Europe in Sint-Niklaas, Nestlé in Baasrode en andere ontslagen waarvoor slechts weinig belangstelling bestond in de pers.

Mevrouw de minister, welke initiatieven zal u nemen in samenspraak met de Vlaamse minister? In een bredere context moeten wij ook de vraag stellen naar de reden voor deze sluitingen. Hadden die sluitingen kunnen worden voorkomen? Dit brengt ons uiteraard terug bij het verhaal van de loonlastenvermindering, alhoewel ik als eerste durf toe te geven dat dit niet het belangrijkste probleem is bij Levi's. Volgens de heer Bonte was er nochtans geen probleem geweest indien zij zich hadden ingeschreven in het plan-Vande Lanotte.

De firma's Lee Europe en Nestlé delokaliseren naar Duitsland. Om die reden zou ik toch willen aandringen op een snelle gelijkenschakeling van de loonlasten met onze drie belangrijkste handelspartners, wat trouwens een doelstelling is van deze regering.

Mevrouw de minister, overweegt u een bijsturing in uw beleid om gelijkaardige sluitingen in de toekomst te vermijden?

De **voorzitter**: De minister heeft het woord.

Mevrouw **Smet**, minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen: Mijnheer de voorzitter, ik dank de interpellanten voor hun betoog, want het geeft mij de gelegenheid om een overzicht te schetsen van de verschillende contacten die ikzelf heb gehad, en de stand van zaken, zoals ik die ken, toe te lichten.

Op 29 september had ik op verzoek van de directie van Levi's met hen een onderhoud tijdens hetwelk de Europese en Belgische directie van Levi's het voornemen toegelicht hebben om desgevallend tot de sluiting van vier Europese vestigingen over te gaan, namelijk 1 fabriek in Frankrijk en 3 in België. Ik heb nadien de vakorganisaties van de confectiesector uitgenodigd om kennis te kunnen nemen van hun reactie op het aangekondigde voornemen tot sluiten. Ik heb uiteraard nog geen enkel initiatief genomen om bijvoorbeeld te komen tot de opmaak van een sociaal begeleidingsplan, aangezien de nieuwe procedure met betrekking tot de sluiting van een onderneming en het collectief ontslag

dient te worden gerespecteerd. Doe ik dat wel, dan brengt dat juridische problemen met zich.

Voor alle duidelijkheid herhaal ik dat de procedure uit twee onderdelen bestaat, namelijk de sluiting van de onderneming en het collectief ontslag.

Ten eerste, bij de sluiting van de onderneming moeten er vier fasen worden gerespecteerd. De werkgever informeert dat hij het voornemen heeft om over te gaan tot sluiting van de onderneming. Dit is in dit dossier gebeurd. Nadien moet hij de vakorganisaties en de ondernemingsraad consulteren. De vakorganisaties kunnen tegenvoorstellen formuleren tegen het aangekondigde voorstel tot sluiting, wat op het ogenblik gebeurt. Wanneer de werkgever, na onderzoek van de tegenvoorstellen, beslist tot definitieve sluiting, dan moet hij de procedure volgen die is vastgelegd voor de sluiting van ondernemingen, te weten het kenbaar maken van de sluiting van de onderneming bij het Fonds voor de Sluiting van Ondernemingen, het bevoegde paritair comité en de ministers van Tewerkstelling en Arbeid en van Economische Zaken. Pas dan kan hij de procedure voor het collectief ontslag starten.

Ten tweede, de procedure voor het collectief ontslag bestaat erin dat de werkgever eens te meer informeert over zijn voornemen om tot collectief ontslag over te gaan. Nadien moet hij de vakorganisaties consulteren, die de mogelijkheid hebben om tegenvoorstellen naar voren te brengen. Na onderzoek van de tegenvoorstellen kan de werkgever definitief beslissen tot collectief ontslag waarbij hij wel mededeling van het collectief ontslag aan de directeur van de VDAB moet doen. Binnen een periode van 30 dagen na die mededeling kan de werkgever niet overgaan tot ontslag. Die termijn van 30 dagen kan door de directeur van de VDAB worden verlengd tot maximum 60 dagen.

Wordt de procedure niet gerespecteerd, dan mag de werkgever niet overgaan tot het ontslag van de werknemers en is hij bijgevolg het loon verschuldigd zolang de procedure niet op een correcte wijze is gevolgd.

Bovendien kan de Koning bij een in Ministerraad overlegd besluit de terugbetaling van overheidssteun aan de betrokken onderneming opleggen. De wet verleent aan de Koning de bevoegdheid om te bepalen wat overheidssteun is en welke terugbetalingsmodaliteiten zullen gelden.

De directie van Levi's heeft, mijns inziens, tot vandaag de voorgeschreven procedure inzake sluiting en collectief ontslag volledig gevolgd. Thans consulteren zij - ik herhaal het - de vakorganisaties. Een aantal experts onderzoeken de tegenvoorstellen van deze laatste.

Het is absoluut aangewezen om na de afhandeling van dit dossier, waarbij de recent vastgelegde procedure voor de sluiting van een onderneming en collectief ontslag na de sluiting van Renault voor het eerst werd gevolgd, de wet terzake in overleg met de werkgevers- en werknemersorganisaties te evalueren. Immers, persoonlijk meen ik dat - en ik word daarin vaak bijgetreden door anderen - de procedure te lang aansleept. Daarbij zullen wij moeten nagaan of wij iets kunnen doen aan de dubbele procedure van sluiting van de onderneming en het collectief ontslag, die uiteindelijk zeer lang duurt. Immers, soms geraken werknemers met nochtans ander werk in het vooruitzicht, niet eens weg. Ingewikkelde procedures helpen de zaak dus niet altijd.

Sommige leden van de Kamer beklemtonen de mogelijkheid van terugbetaling van overheidssteun bij niet-naleving van de voormelde procedure. Ik herinner u eraan dat het hierbij enkel om federale overheidssteun gaat, want wij hebben niets te zeggen over regionale overheidssteun. Wij kunnen dus geen investeringssteun of directe steun aan ondernemingen en sectoren terugvorderen, want wij verstrekken die niet.

Wij hebben de voorbije jaren een beleid gevoerd, gericht op de verlaging van de algemene sociale zekerheidsbijdragen via maatregelen van Maribel en vermindering van de bijdragen voor lage lonen. Het lager niveau van de sociale bijdragen zal uiteindelijk worden veralgemeend.

De regering is dan ook van oordeel dat de terugvordering van de Maribelverminderingen, die een algemeen structureel karakter hebben, geen verstandige beslissing zou zijn. De regering beschouwt deze toegestane verminderingen niet als overheidssteun, maar als een vermindering van de sociale zekerheidsbijdrage. Het is een evolutie naar een nieuw tarief in de sociale zekerheid. Deze thesis verdedigen wij op dit ogenblik bij de Europese commissie. Ik ben niet van plan een andere thesis te hanteren bij de Europese commissie dan in deze commissie. Voor mij is er duidelijk maar één thesis.



Een aantal leden heeft vragen gesteld naar de mogelijkheden van de regering om bij dramatische sluitingen tussenbeide te komen. De politieke overheid wordt geconfronteerd met beslissingen die op Europees of mondiaal niveau worden genomen. Dit was zo bij de sluiting van Renault-Vilvoorde en dat is ook zo bij de voorgenomen sluiting van de Levi's-vestigingen in België.

Naar aanleiding van de dramatische sluiting van een afdeling van Renault, heb ik op Europees en internationaal niveau een aantal initiatieven genomen. Het enige resultaat van deze initiatieven - ik zal er tegenover u correct, maar ook brutaal in zijn - is dat erover wordt gewaakt dat inzake de procedures correct wordt opgetreden. De vele initiatieven die wij op Europees niveau hebben genomen, hebben niet bijzonder veel resultaat opgeleverd. Meestal stemt men er wel in toe de procedure correct te volgen.

Een discussie met de werknemers - zij moeten hun rechten kunnen laten gelden - over alternatieven is mogelijk. Een ander type van discussie is onmogelijk. Trouwens, ik zie niet veel andere types van discussie.

Dat de vermindering van de arbeidskosten nodig is, staat buiten kijf. Wij vergelijken onze situatie met onze drie belangrijkste handelspartners, de drie landen rondom ons. Als ook zij hun loonkosten verminderen, dan zitten wij in een neerwaartse spiraal. Voorlopig is dit een goede methode omdat onze handelspartners degenen zijn waarnaar wij in grote mate uitvoeren. Zij zijn dus onze concurrenten. Als de neerwaartse spiraal wordt aangehouden en wij, met de drie landen rondom ons, onze situatie met daarbuiten vergelijken, dan zullen de Europese lonen enorm moeten dalen, wat niet kan.

Mijns inziens moeten er drie zaken gebeuren. Ten eerste, op Europees vlak moeten minimumnormen inzake sociale zekerheid en lonen worden vastgelegd. Dit thema is momenteel onbespreekbaar. België is een van de weinige landen die dit thema telkens opnieuw aanbrengt. Nu het financiële beleid minder van nut is in de concurrentiestrijd, valt men terug op de sociale zekerheid en de lonen als middel van concurrentie.

Ten tweede, de vroegere Oostbloklanden die aan de poort staan van de Unie - ik denk aan Polen, Hongarije of Tsjechië - zullen zich langzaam moeten schikken naar het sociale model

van de Unie, anders moeten zij niet tot de Unie toetreden. Men zal de contentieux van de Unie moeten aanvaarden, ook al is dat een langzaam proces.

Ten derde, voor de landen - hier hebben wij het voorbeeld van Turkije - waar de lonen nog lager zijn dan in Polen of Hongarije, moet men vertrouwen op de Internationale Arbeidsorganisatie. De enige oplossing is dat in die landen een stuk economische ontwikkeling ontstaat, groot genoeg om een vakbondsgebeuren te inciteren. De IAO moet druk uitoefenen zodat de economie in die landen zich kan ontwikkelen. Er moeten voldoende werknemers zijn, zodat de interne druk kan toenemen. Dit vakbondsgebeuren zal resulteren in looneisen en een vraag naar sociale zekerheid. Pas dan zullen de loonverschillen naar mekaar toegroeien.

Dit zijn op internationaal vlak de drie zaken die volgens mij moeten gebeuren. Ondertussen blijven wij natuurlijk opgezadeld met het probleem van de lagelonenlanden.

In verband met het volgende punt kan ik geen vragen beantwoorden. Ik heb beloofd er niets meer over te zeggen. Het is in uw belang.

Zoals beloofd zal ik de tekst voorlezen: "Uit verscheidene contacten die ik heb gehad blijkt dat verscheidene bedrijven uit de regio van de drie bovengenoemde vestigingen interesse hebben betoond met betrekking tot de overname van werknemers die mogelijk met ontslag zouden worden geconfronteerd.

Wat de vestiging van Wervik betreft heeft een overnemer ernstige belangstelling getoond om een belangrijke activiteit te ontplooiën op de site van Wervik, die gepaard gaat met de mogelijke overname van het belangrijkste deel van het personeel, dat op dit ogenblik is tewerkgesteld in Wervik. Rekening houdende met de voorgeschreven procedure - sluiting en collectief ontslag - zullen verdere contacten worden gelegd om deze kansen op reconversie en hertewerkstelling ten volle te kunnen benutten indien zou worden beslist tot een definitieve sluiting van de bovengenoemde drie vestigingen."

Ik moet deze formulering gebruiken omdat de procedure lopende is. U hebt evenwel gehoord wat ik aangaande Wervik heb gezegd. U zult er de komende dagen wellicht meer over vernemen.

De discussie over de sociale begeleiding kan slechts een aanvang nemen als de procedure is afgelopen. Dat is een moeilijkheid voor ons en ook voor degenen die betrokken zijn in het dossier.

Terloops wil ik opmerken dat het perscommuniqué werd verspreid naar aanleiding van het feit dat we de sociale partners hebben samengeroepen - op hun vraag - teneinde een verzoening tot stand te brengen en een einde te maken aan de stakingen. Vertegenwoordigers van zowel werkgever als werknemers hebben tijdens die vergadering, onder leiding van de sociale bemiddelaar, dit punt behandeld. Nadien is de procedure gestart. Meer was er niet aan de hand.

Tot slot, hoe dramatisch de sluitingen ook zijn, mag men niet uit het oog verliezen dat er tegelijkertijd elders tewerkstelling wordt gecreëerd en ondernemingen starten. Het pessimistische beeld dat men schetst over ons investeringsklimaat is niet correct. Tussen 1990 en 1996 groeide het aantal ondernemingen met meer dan 5%. Buitenlandse ondernemingen investeren in steeds toenemende mate in België en zien het als een van de aantrekkelijkste landen. In 1997 ging het om meer dan 200 miljard frank, terwijl in 1995 slechts 170 miljard frank werd geïnvesteerd. In het eerste kwartaal van 1998 kwam men zelfs tot het dubbele bedrag van het eerste kwartaal van 1997. Ik neem aan dat deze cijfers voldoende aantonen dat de problemen bij Levi's niet representatief zijn voor onze Belgische economie - zeker niet voor onze Vlaamse - noch voor het investeringsklimaat. De koers die de regering daarbij aanhoudt, onder meer inzake arbeidskostverlaging, is zeker niet vreemd aan de hernieuwing van de investeringen in ons land.

**De voorzitter:** De heer Yves Leterme heeft het woord.

**De heer Yves Leterme (CVP):** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik dank u voor uw zeer gedetailleerd antwoord. Uit de zorgvuldigheid en de diepgang van de formulering blijkt dat de problematiek van deze 1000 mensen ook u bijzonder raakt. Ik ben u daarvoor bijzonder dankbaar. Uw mededeling, die u voorzichtigheidshalve hebt beperkt tot het voorlezen van een tekst inzake Wervik, biedt een volkomen nieuw perspectief. Laten wij uit het diepste van ons hart hopen dat daarvan iets kan terechtkomen. Ik dank u voor het opvolgen van deze zaak.

U had kritiek op de procedure. Hoewel ik in deze commissie geen specialist in deze materie ben, kan ik zeggen dat de

gewone werknemers op het terrein vooral zekerheid en duidelijkheid vragen. Er werd hen uitgelegd waarom die procedure zo lang aansleept. Ze hebben begrip voor het feit dat een periode van afkoeling nodig is om de zaken op een ordentelijke manier op een rijtje te kunnen zetten. Zoals u zelf zegt moet er evenwel, eenmaal men zou aanvoelen dat de huidige werkgever ermee wil stoppen, vrij snel duidelijkheid worden gecreëerd zodat deze mensen weten waar ze aan toe zijn. Ook de werknemers op het terrein zijn deze mening toegedaan. Dat is niet alleen beter wat hun hertewerkstellingskansen betreft - wat slechts voor een aantal van hen geldt - maar ook voor degenen die niet zullen ontkomen aan een collectief ontslag en met lege handen overblijven. Eenmaal de zaak wat verder is geëvolueerd zal mijns inziens op het dossier moeten worden terugkomen.

De manier waarop u evenwel deze zaak hebt aangepakt en uw verklaring van daarnet hebben ons ervan overtuigd dat u dat op de goede manier zult doen.

**De voorzitter :** De heer Hans Bonte heeft het woord.

**De heer Hans Bonte (SP) :** Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er zijn vier punten die onduidelijk blijven.

Ten eerste is er de suggestie om toch eens na te gaan in welke mate bijdrageverlaging gekoppeld aan arbeidstijdverkorting, de zogenaamde wet-Vande Lanotte, kan worden toegepast. Het is bijna een schande dat dit in dat dossier niet is toegepast, want dat zou een verschil hebben kunnen maken.

Ten tweede is er de te lange procedure. Ik hoor dat ook op TV en radio. Ik begrijp het ongeduld van de mensen zeer goed. Mensen die reeds andere perspectieven hebben, zitten nu gedeeltelijk gevangen. Na dergelijke incidenten is het altijd goed het systeem opnieuw te evalueren, maar de realiteit vandaag is toch dat de vakbonden zelf voor een groot deel in handen hebben hoe snel de procedure verloopt. Als men ervoor opteert om alternatieven te verdedigen, te laten onderzoeken enzovoort, wordt de termijn langer. Het is een syndicale keuze om zo te handelen. De verwijten aan de wetgever zijn in die zin een beetje misplaatst.

Een derde punt betreft de federale steun. De stelling van de minister dat socialezekerheidsbijdragen geen steunmaatregelen zijn, zal op termijn inderdaad kloppen. De stelling kan inderdaad verdedigd worden in welke mate een lastenverlaging vandaag steun

is. Daarnaast heeft de federale overheid wel nog andere steunmaatregelen, bijvoorbeeld op het vlak van fiscaliteit, in het licht van coördinatiecentra enzovoort. De minister heeft zich op 7 januari, na lange discussies, geëngageerd om een initiatief te nemen teneinde dit uitvoerbaar te maken. Ik meen dat het los staat van Levi's, want deze zaak bewijst dat de procedure werkt. In de zaak Digital is er een klacht op komst van de vakbonden waarbij de stelling wordt verdedigd dat Digital bij de overname door Compaq de procedures niet respecteert. Men discussieert daar over de minimale wettelijke ontslagvergoedingen, terwijl de economische draagkracht van Compaq en Digital zeer groot is. In dergelijk geval zou het wel efficiënt zijn mocht de sociaal bemiddelaar kunnen dreigen dat hij een en ander zal terugvorderen, al was het maar om de sociale enveloppe te kunnen versterken ten voordele van bijvoorbeeld opleidings-of-overname-engagementen.-

**Minister Smet :** Ik vind het gratuit dat te zeggen. Niemand is daarvan op de hoogte en in de regering is zeker de wil niet aanwezig om dat te doen. Niemand wil de coördinatiecentra treffen, want dat is één van de weinige troeven die ons land heeft.

**De heer Hans Bonte (SP) :** Mevrouw de minister, ik pleit niet voor afschaffing van coördinatiecentra. Ik spreek over sancties voor bedrijven die de overlegprocedure aan hun laars lappen. Ik heb het over de verontwaardiging van arbeiders, die aan de band staan en horen dat zij op straat staan.

**Minister Smet :** Daar zijn we het over eens, maar de heer Bonte spreekt altijd over een terugvordering van geld.

**De heer Hans Bonte (SP) :** Ja, als sanctie voor bedrijven die de procedures niet volgen. Wij moeten de discussie van toen niet herhalen.

Tenslotte blijf ik met een probleem zitten inzake de beeldvorming van de mensen die getroffen zijn door die beslissing. De ene minister zegt dat er direct een sociaal akkoord moet komen, uw mededeling van 30 september. De andere...

**Minister Smet :** Dat staat niet in mijn mededeling. Er staat "indien er een eventuele sluiting zou komen nadat een gevolgde procedure... enzovoort, dan moet er een sociaal akkoord komen."

**De heer Hans Bonte (SP) :** Ja, terwijl de Vlaamse minister een ander discours heeft gehouden. Ik wijs erop dat

uitspraken van bevoegde ministers in die procedure een effect hebben op het sociaal conflict. Zo kom ik tot wat mij totaal nieuw in de oren klinkt, namelijk dat u een afspraak hebt gemaakt om een persmededeling te verspreiden die een staking moet stoppen.

**Minister Smet :** Nee, een persmededeling dat het verzoeningsbureau wordt samengeroepen. Als er een staking is, is er altijd een verzoeningsbureau. Het verzoeningsbureau is samengeroepen op vraag van beide partners met de bedoeling na te gaan of men de staking kon stoppen en de procedure opstarten.

**De voorzitter :** De heer Geert Bourgeois heeft het woord.

**De heer Geert Bourgeois (VU) :** Mevrouw de minister, ik dank u voor uw correct en zakelijk antwoord en ik kan uw analyse onderschrijven.

Wat u zei is correct, met name dat u momenteel niets méér kan doen dan de procedure te "bewaken" en dat u zich terughoudend moet opstellen op straffe van interventies die tot negatieve effecten zouden leiden.

Ik ben het eveneens met u eens, mevrouw de minister, als u zegt dat de procedure moet worden geëvalueerd. Het is wellicht niet het moment hierop dieper in te gaan, maar ik heb het gevoel dat die procedure contra-productief kan zijn, niet alleen voor de werkgever die aan termijnen is gebonden, maar ook voor de werknemer die een nieuwe baan in het vooruitzicht heeft en ten slotte ook voor reconversie en potentiële nieuwe investeerders. Er moet dus inderdaad een evaluatie worden gemaakt. Immers, het kan niet de bedoeling zijn van dergelijke wetgeving om contra-productieve effecten te sorteren.

Wat de individuele steun betreft, wens ik mij niet te mengen in de discussie tussen twee specialisten. Op het eerste gezicht meen ik dat u gelijk hebt en dat een algemene Maribel-operatie geen individuele steunmaatregel is en dat dit niet alleen was toegeschreven op Levi-Strauss, maar op alle bedrijven die zich in dezelfde situatie bevonden.

Op politiek vlak heb ik wel kritiek, mevrouw de minister, niet omwille van uw verklaringen omtrent de loonkosten. Ik ben het ermee eens dat een gelijkschakeling moet tot stand komen met onze voornaamste Europese handelspartners. Alleen ben ik van mening dat deze regering veel te weinig onderneemt in die zin. Hoe dan ook, onze analyses zijn gelijklopend en ik steun u terzake, hoewel men uiteraard

## Geert Bourgeois

niet mag terechtkomen in een negatieve spiraal, want dan zitten wij met een Europees-gericht beeld dat wij niet meer kunnen overzien.

Wat mij bijzonder bekommert, mevrouw de minister, is dat u zei dat u bereid bent aan de "Europese kar" te duwen, maar dat zulks u niet lukt; dat u telkens u dit aankaart, als het ware tegen een muur stuit. Daarnet schetste ik een sociaal-definitie beeld van Europa, niet om demagogische redenen en ik heb trouwens gemerkt dat u dat ook niet alto inschatte. Maar ik gaf een beeld van de realiteit en daarom vind ik het bijzonder jammer dat men op dat vlak tegen een muur botst. Sommigen creëren hoge verwachtingen en verwijzen naar de sociaal-democratische meerderheid in Europa, maar niettemin blijkt dit punt moeilijk bespreekbaar te zijn.

Volgens mij, mevrouw de minister, moet u trachten partners te zoeken om tot een breekpunt te komen, zo niet stevenen wij af op een onwerkbare Europese constructie, de louter liberale Europese monetaire vrije markt, zonder sociaal tegengewicht en dat is zeker niet het Europa dat wij wensen.

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Geert Bourgeois en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Yves Leterme, Hans Bonte, Geert Bourgeois, Joris Huysentruyt en Filip Anthuenis

en het antwoord van de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, beveelt de minister aan :

1° bij voorrang werk te maken van een sociaal Europa;

2° een topprioriteit te maken van de gelijkschakeling van de Belgische loonkosten met die van onze voornaamste Europese handelspartners;

3° de procedure van sluiting en collectief ontslag met de sociale partners te evalueren."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Geert Bourgeois et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Yves Leterme, Hans Bonte, Geert Bourgeois, Joris Huysentruyt et Filip Anthuenis

et la réponse de la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, invite la ministre :

1° à oeuvrer prioritairement en faveur d'une Europe sociale;

2° à accorder la priorité absolue à l'alignement des coûts salariaux en Belgique sur ceux de nos principaux partenaires commerciaux;

3° à évaluer, en concertation avec les interlocuteurs sociaux, la procédure de fermeture et de licenciement collectif."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Hans Bonte en Jean-Marc Delizée.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Hans Bonte et Jean-Marc Delizée.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

- *La réunion publique de commission est levée à 17.20 heures.*

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.20 uur.*

## Geert Bourgeois

niet mag terechtkomen in een negatieve spiraal, want dan zitten wij met een Europees-gericht beeld dat wij niet meer kunnen overzien.

Wat mij bijzonder bekommert, mevrouw de minister, is dat u zei dat u bereid bent aan de "Europese kar" te duwen, maar dat zulks u niet lukt; dat u telkens u dit aankaart, als het ware tegen een muur stuit. Daarnet schetste ik een sociaal-definitie beeld van Europa, niet om demagogische redenen en ik heb trouwens gemerkt dat u dat ook niet also inschatte. Maar ik gaf een beeld van de realiteit en daarom vind ik het bijzonder jammer dat men op dat vlak tegen een muur botst. Sommigen creëren hoge verwachtingen en verwijzen naar de sociaal-democratische meerderheid in Europa, maar niettemin blijkt dit punt moeilijk bespreekbaar te zijn.

Volgens mij, mevrouw de minister, moet u trachten partners te zoeken om tot een breekpunt te komen, zo niet stevenen wij af op een onwerkbare Europese constructie, de louter liberale Europese monetaire vrije markt, zonder sociaal tegengewicht en dat is zeker niet het Europa dat wij wensen.

**De voorzitter:** Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.

En conclusion de cette discussion, des motions ont été déposées.

Een motie van aanbeveling werd ingediend door de heer Geert Bourgeois en luidt als volgt :

"De Kamer, gehoord de interpellaties van de heren Yves Leterme, Hans Bonte, Geert Bourgeois, Joris Huysen-truyt en Filip Anthuenis

en het antwoord van de minister van Tewerkstelling en Arbeid, belast met het Beleid van gelijke kansen voor mannen en vrouwen, beveelt de minister aan :

1° bij voorrang werk te maken van een sociaal Europa;

2° een topprioriteit te maken van de gelijkschakeling van de Belgische loonkosten met die van onze voornaamste Europese handelspartners;

3° de procedure van sluiting en collectief ontslag met de sociale partners te evalueren."

Une motion de recommandation a été déposée par M. Geert Bourgeois et est libellée comme suit :

"La Chambre, ayant entendu les interpellations de MM. Yves Leterme, Hans Bonte, Geert Bourgeois, Joris Huysen-truyt et Filip Anthuenis

et la réponse de la ministre de l'Emploi et du Travail, chargée de la Politique d'égalité des chances entre hommes et femmes, invite la ministre :

1° à oeuvrer prioritairement en faveur d'une Europe sociale;

2° à accorder la priorité absolue à l'alignement des coûts salariaux en Belgique sur ceux de nos principaux partenaires commerciaux;

3° à évaluer, en concertation avec les interlocuteurs sociaux, la procédure de fermeture et de licenciement collectif."

Een eenvoudige motie werd ingediend door de heren Hans Bonte en Jean-Marc Delizée.

Une motion pure et simple a été déposée par MM. Hans Bonte et Jean-Marc Delizée.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.

Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

- *La réunion publique de commission est levée à 17.20 heures.*

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.20 uur.*